

Godište XIX. • broj 2 • veljača 2024.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Isus kao
preobrazbena
snaga svijeta i
pojedinca

Jedan sasvim
novi pogled na
post

Biskup i kapelani

Ljubiti

POZVANI SMO
GOSPODINA ČASTITI
SRCEM

ŠTO KAD PONESTANE
RADOSTI U NAŠIM
OBITELJIMA?

JOHN HENRY NEWMAN
- OBNOVITELJ CRKVE U
ENGLESKOJ

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja | Svjedočanstvo
Iz života Crkve | Teološki podlistak | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco!
Neka ovo vrijeme bude
vrijeme molitve!

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: www.freepik.com

Gospina škola

Isus kao preobrazbena snaga svijeta i pojedinca, FRA T. PERVAN
Jedan sasvim novi pogled na post, D. PAVIČIĆ
Pozvani smo Gospodina častiti srcem, K. MILETIĆ
Po molitvi budućnost postaje prilika, P. TOMIĆ
Korizma - vrijeme molitve, posta i dobrih djela
Ljubiti, FRA M. ŠAKOTA

Poruka za sadašnji trenutak

Događanja

Bog je njihovu vjernost nagradio najvećom mogućom nagradom

Svjedočanstvo

Život predan Gospi

Biskup i kapelani, I. ŠARAC

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Što kad ponestane radosti u našim obiteljima? M. MILETIĆ

Iz života Crkve

Teološki podlistak

John Henry Newman – Obnovitelj Crkve u Engleskoj,
FRA T. PERVAN

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Riba, janje i križ, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KORIZMA - SPREMNOST NA ŽRTVU I DJELOTVORNU LJUBAV

Ljudska sreća se ne krije samo u onom izvanjskom, jer duhovnost je njezina bitna sastavnica. To se osobito jasno vidi kod nas u Međugorju, gdje u ovim modernim i naprednim vremenima milijuni ljudi traže lijek i utjehu za dušu. Traže hodočasnici, preko Majke, čvrstu povezanost s Kristom i u tom traženju svi imamo obvezu pomoći im u potrebama, ali ujedno i sami posvjedočiti vjeru i ljubav. I ova korizma je naša velika prilika. Neka bude odricanja i trpljenja, jer Gospodin nam je poručio: „Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju“ (Iv 10,10). Ništa ne ćemo izgubiti, ali možemo dobiti obilje. Evanđelist Luka nas hrabri i poručuje: „Dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna“ (Lk 6,38).

Valja nam u ovome vremenu malo stati u našoj jurnjavi, susresti sebe, osposobiti se da prepoznamo volju Božju i da sami sebi postavimo dva pitanja: Koliko i kako vjerujemo, što je to nama najbitnije u životu?

Stoga, daleko od nas neka budu krivi sudovi, zlopamćenja, osvetnička djela i misli. Uzalud neka se ne troši silna energija na ponižavanje i međusobne prijepore. I nas Apostol poziva: „Dajte, pomirite se s Bogom“ (2 Kor 5,20). Budimo s Isusom suradnici pomirenog čovjeka. To ima osobito značenje u trenutku kad neki isprobavaju svoju lažnu veličinu i moć među ostalim i ratnim strojem, ubijanjima i razaranjima diljem svijeta, napose okrutno u Ukrajini i Svetoj Zemlji.

Kod nas se nemir među ljudima očituje i u nepodnošljivoj količini međusobnog prijezira i uvrjedljivih riječi. Žaloso je vidjeti i na najvećim razinama nerazumno, gotovo gadljivo prepiranje i svađu. Gubi se tako prilika da se zajedničkim snagama ostvare konstruktivni projekti, na duhovnom i materijalnom planu. Isusov „obratite se“ (Mt 3,2) nije poziv na koji se može oglasiti bez ozbiljnih negativnih posljedica na osobnoj i društvenoj razini. Pepeo po glavi ovih dana ima višestruki smisao, a to je pokajati se ponajprije za vlastite grijeh, a onda za mnoštvo onoga što nije dobro među nama.

Korizma nas također polako vodi prema onoj najsvetijoj i najstrašnjoj dionici - Kristovoj muc. Koji kršćanin želi stići na Veliki tjedan sa svojim nečistim srcem, mislima punim ludosti, površnosti i egoizma? Nadamo se da su malobrojni. Na korizmu obnovu posebno nas je poticao i naš fra Slavko Barbarić naglašavajući doista ono najbitnije: „Ljubav treba poteći, srce se treba otvoriti svjetlu i prihvatiti put spasenja. Naša konkretna zadaća u ovo korizmeno vrijeme stoga i nije ništa drugo nego omogućiti dotok božanske ljubavi i mira i svjetla u naša srca i naše duše, dopustiti božanskom životu da nas pokrene iz zimskog mrtvila na novi proljetni život. Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

I naša Majka, Kraljica Mira nas hrabri: „Odlučite se, dječice, iznova za Boga i tražite samo Njegovu volju i onda ćete u Njemu naći radost i mir.“ Zazovimo Krista Spasitelja, neka nas izbavi od zla i Zloga, da se i ove korizme pune muke i nevolje obnovi u nama Duh života, spremnost na žrtvu i djelotvornu ljubav.

ISUS

KAO PREOBRAZBENA SNAGA SVIJETA I POJEDINCA

NA PRIMJERU APOSTOLA PAVLA

U suvremenome svijetu gotovo na sve strane prevladava osjećaj nemoći, strah pred onim što nam donose sutrašnjost, tehnika, bioetika, genetika, sve sofisticiranije naoružanje te sredstava za masovno uništavanje. Strah se zavukao u sve pore čovječanstva te se ono na sveopćem planu ponovno okreće religijskim elementima i religioznosti. Ne toliko postojećim religijama koje imaju svoje čvrste zasade i institucije, već religioznim osjećajima koji su prisutni u svakom živom biću. Svaki se, naime, čovjek nečemu klanja, pred nečim ga obuzima strah i jeza, a istodobno želi imati stanovitu sigurnost glede svoje konačne sudbine.

TRAJNI UPITNIK U ŽIVOTU

U isto vrijeme pak trebamo biti svjesni. Svatko se od nas, hoteci ili ne, suočava sa strahom, osamljenošću, bolešću, smrću, sa svim onim silama s kojima se dosada suočavalo svako ljudsko svjesno biće na ovome svijetu. S tim se silama suočavao i sam Isus, jednako i apostoli koji su bili uza nj, suočavao se cijeli svoj život jedan Pavao. Sve su to sile nad kojima nemamo ovlasti ni moći, one su svenazočne, nama gospodare, pred njima se grozimo. Trajni je upitnik u našem životu: Postoji li nešto, postoji li netko snažniji od tih sila? Postoji li igdje moć i sila koja želi ne našu nesreću, već sreću? Postoji li iscjelitelj, postoji li netko tko nas liječi? Tko je jači od svega toga? Naša nam vjera kaže da je odgovor moguće potražiti kod Isusa te u svjedočanstvima onih s kojima se Isus susreo. Ta su zabilježena u ranim kršćanskim spisima koji su bjelodano svjedočanstvo Isusove pobjede nad silama sudbine i svijeta.

Odavna se podiže prigovor da su već stoljećima kršćani, a pogotovo teolozi i hijerarhija, pretvorili Isusa u kultnu osobu i lik, osobu štovanja i bogoštovlja, osobu kojoj se čovjek klanja i prinosi molitve, koju su pak novovjekci 'svećenici i pismoznanci' imunizirali, učinili da bude izvan dosega konkretna života. Isus je čovjeku pojedincu negdje sa strane, negdje izvan duše i bića, kao da se pojedinca ne tiče što mu Isus osobno znači.

U početcima nije bilo tako. Svi novozavjetni spisi polaze s činjenice, što je sve Isus učinio u njihovu životu, kakav je prevrat proizveo u dušama i srcima pojedinaca i narodâ, počevši od apostola te nevoljnih bijednika koji su se s njime susreli, u predanju i vjeri. Što je proizveo Isus u životu pojedinih apostola, vjernika, prvih misionara, zanesenjaka. Svi oni odreda svjedoče o tome. Svjedoče silna Božja djela. Svi polaze s vlastita iskustva vjere te sigurnosti i jamstva: Gospodin je bio sa mnom, taj Isus je vjerodostojan, dostojan moje vjere i povjerenja, taj Isus je Gospodin komu mogu vjerovati.

Naime, oni su s njime ili fizički ophodili te se osobno uvjerali, ili su na temelju svjedočanstva, nauka, spisa, bogoslužja došli do uvjerenja: Ovaj Isus Krist zaslužuje da mu dam svoje srce, da mu *vjerujem* (latinski: credo, cor-do 'darujem srce'). Isus zna što govori, a na ljudima je zaključiti da se u njemu i s njime čovjek susreće s Istinom u osobi.

NOVE ŽIVOTNE SMJERNICE

U čemu počiva ta sigurnost? U činjenici da se čovjek, suočivši se s Isusom Kristom, suočio sa središnjicom, temeljnom točkom svemira i čovječanstva, svekolike povijesti i svijeta. „Ti imaš riječi vječnoga života“, odgovorio je Petar Isusu nakon masovnoga otpada u Kafar-

FRA TOMISLAV PERVAN

ODAVNA SE PODIŽE PRIGOVOR DA SU VEĆ STOLJECIMA KRŠĆANI, A POGOTOVO TEOLOZI I HIJERARHIJA, PRETVORILI ISUSA U KULTNU OSOBU I LIK, OSOBU ŠTOVANJA I BOGOŠTOVLJA, OSOBU KOJOJ SE ČOVJEK KLANJA I PRINOSI MOLITVE, KOJU SU PAK NOVOVJEKI 'SVEĆENICI I PISMOZNANCI' IMUNIZIRALI, UČINILI DA BUDE IZVAN DOSEGA KONKRETNA ŽIVOTA. ISUS JE ČOVJEKU POJEDINCU NEGDJE SA STRANE, NEGDJE IZVAN DUŠE I BIĆA, KAO DA SE POJEDINCA NE TIČE ŠTO MU ISUS OSOBNO ZNAČI.

naumu (usp. Iv 6,65 sl.). Ta sigurnost nije matematička ili geometrijska, da je ne bi čovjek mogao osporavati. Imat će ona tisuće svojih poteškoća, oprjeka, nevoljkosti, ljutnje, emocija, ali je važno da prođe sve *scile i haribde*, da ispliva i ostane na površini, da je svijet ne uguši.

Ta sigurnost ne pada iz vedra neba. Čovjek se može osvjedočiti o vjerodostojnosti neke osobe na prvi pogled, ali normalni je put da čovjek stekne vjerodostojnost o nekoj osobi na temelju duga druženja, ophođenja, razgovora, poniranja u osobu s kojom se čovjek druži. Međutim, nikada se to ne zbiva bez simpatija i ljubavi te naklonosti prema osobi. To je preduvjet. Tko se nikada nije trudio da upozna Isusa izbliza, tko mu izmiče ili se sklanja s puta, ili tko Isusa drži na odmaku, odstojanju, taj ne će nikada biti sposoban za iskustvo koje do kraja uvjerava i osvjedočuje, koje čovjeka baca na koljena, da se povjeri Isusu cijelim bićem. Samo u prijateljskom druženju, u slušanju, čitanju, meditaciji, u uranjanju u tu osobu moguće je steći ono iskustvo koje čovjeku otvara oči za novu zbiljnost u Isusu. Naravno, ne će izostati dvojbe, prosvjedi, oprječna stajališta, ali sve se mora na kraju preraditi i ne dopustiti da korov prevlada i uguši prvotni zanos.

Sve se u Novome zavjetu temelji na susretima s raspetim, uskrslim i proslavljenim Isusom. 'Promatranje', 'gledanje' Uskrsloga nije objektivni proces koji se događa izvan pojedinca, već se to odvija na razini osobe što sa sobom povlači preobrazbu, promjenu cijeloga čovjekova bića. Ukazanja su imali učenici koji bijahu s Isusom, makar Pavao navodi da ih bijaše jedanput i pet stotina. Ukazanja je imao i Pavao koji ne prestaje naglašavati značenje toga događaja za vlastiti život. Plod, učinak ukazanja Uskrsloga bijahu novi, preporođeni ljudi, osobe koje su primile novo 'osjetilo', novi organ zapažanja, mišljenja, osjećanja, nove životne smjernice i vrijednosti, posve novi životni sadržaj.

PREPOROĐENI ČOVJEK

Odlučujuće bijaše u svemu ne to da su oni vidjeli nešto što drugi nisu vidjeli, nego da su vidjeli **na drugi način, novim očima, novim srcem**, što iziskuje novu, višu zbiljnost i spoznaju. Što iz toga slijedi i plodi u životima zahvaćenika? Nema, naime, više straha pred smrću, čovjek se osjeća krajnje slobodan, nije više osamljen, nema u njemu praznine. Osoba osjeća iskustvo nutarnje ispunjenosti, osmišljenosti, ona se rastače od ljubavi, ljubi sve. Čovjek prekoračuje granice simpatije i antipatije, granice obitelji i naroda. Novi se čovjek osjeća da je 'u Kristu Isusu', o čemu Pavao svjedoči više od 150 puta u svojim spisima. On je 'novo biće u Kristu', on je 'novina života', u novome životu. On je 'novo stvorenje'. Smrt

je izvlaštena, uskrsnuće je kvantni iskorak, punina smisla nastupila je snagom Duha, a namjesto svih razlika i udaljenosti među ljudima nastaje blizina i zajedništvo.

O tome svjedoče svi Pavlovi spisi. I što je najdojmljivije: Nema više straha od smrti, i to je najsilniji dar Uskrsloga. Zato vjernici idu spremno u smrt, pa i najstrašnju, mučeničku, pred zvijerima i sl. Pojedinaac je okupan ljubavlju, koja nadilazi sve uske granice. "Što ili tko nas može rastaviti od ljubavi Kristove?!" (Rim 8,35) - uzvikuje Pavao. Ako je čovjek preporođen, nema više granica ni zaprjeka biti brat i sestra svakomu živom biću. Svetci su tomu najbolja zorna slika.

Pavao se ne umara u svojim spisima opisivati upravo tu sigurnost s kojom se susreo, tu zbiljnost: Na koji je način Isus njega zahvatio, što je sve proizvela milost Božja u njegovu životu te neprestano naglašava taj pretvorbeni element u svome životu. Njemu je stalo evangelizirati svijet, donijeti u svijet spoznaju Isusa Krista, ali mu je više stalo kako pokazati ljudima što se njemu osobno dogodilo u egzistencijalnome susretu s Isusom Kristom, koja preobrazba i pretvorba iz staroga u novo!

NOVA OBZORJA KOD PAVLA

Naime, on toliko puta priznaje gdje je bio, na kojoj je strani stajao, govori s ponosom o svojim židovskim korijenima, donosi svoju biografiju, kako je bio u strogoj sekti farizeja, kako je progono Isusove učenike (usp. Fil 3,1-6). Ali onda naglašava ono nevjerovatno, nemoguće: Bog mu je objavio svoga Sina (usp. Gal 1,15 sl.). Čitamo li Djela apostolska, vidjet ćemo da je događaj Pavlova obraćenja opisan čak tri puta, i to krajnje iscrpno. Svaki put izvještaj počinje činjenicom da ga je u *sunčano podne obasjala nebeska svjetlost* (usp. Dj 9,3; 22,6; 26,13). Doživio je prosvjetljenje, poput starozavjetnih proroka, mistika, rekli bismo, i samoga Isusa na Jordanu.

Što je uslijedilo? Njegov se tadašnji svijet urušio u sebe, stvorio se u njemu i oko njega novi svijet gdje je Isus osovina, stožina, ono čvrsto sidro duše i života. U njemu se sve (pre)okrenulo. Pavao to izriče riječima: „Što god mi bijaše dobitak, to sam smatrao zbog Krista gu-

Pavao se ne umara u svojim spisima opisivati upravo tu sigurnost s kojom se susreo, tu zbiljnost: Na koji je način Isus njega zahvatio, što je sve proizvela milost Božja u njegovu životu te neprestano naglašava taj pretvorbeni element u svome životu. Njemu je stalo evangelizirati svijet, donijeti u svijet spoznaju Isusa Krista, ali mu je više stalo kako pokazati ljudima što se njemu osobno dogodilo u egzistencijalnome susretu s Isusom Kristom, koja preobrazba i pretvorba iz staroga u novo!

bitkom. Pa, štoviše, i sve smatram gubitkom, jer spoznaja Isusa Krista, moga Gospodina, sve nadilazi. Radi njega sve pregorih i sve smatram blatom da Krista dobijem i budem u njemu, nemajući pravednosti svoje - one koja potječe od Zakona - nego onu koja dolazi vjerom u Krista, pravednosti koju Bog daruje na osnovi vjere: da iskusim Krista i silu njegova uskrsnuća i sudioništvo u njegovim patnjama, suobličavajući se smrti njegovoj, ne bih li kako postigao uskrsnuće od mrtvih.“ (Fil 3,7-11).

Pavao neprestano naglašava: Nije to bilo mojom zaslugom, mojom voljom ili trudom, nije to bila moja želja a ni nakana. Nije mu bilo ni na kraj pameti, da bi on promicao Isusa Krista koga je tako žestoko progono.

Nego jednostavno, nešto se u njemu dogodilo, izvana ga je zahvatilo, nešto se u njemu prelomilo i puklo. Čudesno. Za njega je to objava i milost. Naravno, bijaše to bolan proces, koji se u njemu nije preko noći dogodio. Godinama je morao stvari stavljeti na svoje mjesto, proučavati, u molitvi promišljati. Uslijedili su silni osobni potresi. Sam veli da je otišao u Arabiju, u samoću pustinje, da ondje sve u miru preradi i dođe do konačne spoznaje i pravoga svjetla. O tome svjedoči napose u Poslanici Galaćanima.

Pavlu je njegov svijet implodirao. Sve ono što mu bijaše vrijedno, što bijaše sadržaj njegova života, sve to nije više moglo nositi zgradu života. Ta iskustva nisu rijetka. Čovjek se osjeća sam sebi bez-vrijedan, bez sadržaja, bez vrjednota na kojima bi mogao započeti svoje danas i sutra. Otvaraju se nova obzorja, ono bivše pokopano je u grobu. Pavao će reći: 'Umrli smo, umiremo grijehu, umiremo staromu čovjeku' (usp. Rim 6,2), ili ipak: „Ako umiremo zajedno s Kristom, vjerujemo da ćemo i uskrsnuti i živjeti zajedno s njime“ (Rim 6,8). Kad Pavao govori o smrti, dobro zna što misli i o čemu govori.

Iza sebe je porušio mostove, sve prijelaze. Umrjeti u ovome smislu znači rastati se s prošlim, bivšim, sa starim, okrenuti se novomu, prema Isusu Kristu. Biti s Kristom raspet, konačni je smisao egzistencije (Gal 2,19).

PAVLOV SUSRET S ISUSOM

Ako je dosada čovjek jahao na pogrješnome konju, sad je s njega zbačen. Ako je trošio svoje energije uludo, u ništavilo, sve se u jednome mahu sorilo, uz silni prasak. Izgubio je tlo pod nogama. Pavao nije promijenio samo boju zastave, nije promijenio životnu simboliku, nego je cijela njegova egzistencija poprimila nove obrise i posve novi sadržaj. Zato ubuduće u njega veoma snažan naglasak i značenje ima riječ „umirati“.

- što ga Pavao progoni, protiv koga je ustao svim svojim bićem. Dahtao je mržnjom i progonima, kao pravi revnosnik i fanatik za Božju stvar. I sad ga upravo ta sila svladava, baca na koljena, osljepljuje, da bi mu se u krštenju oči otvorile.

Kad je zapao u tamu, zacijelo je zapao u zastrašujuć strah i jezu te krizu, propao je u ništa. Takav osjećaj imaju svi koji se susretnu s *mysterium tremendum et fascinans*, s Božjom tajnom, tajnom Boga, pred kojim se čovjek 'tresе' i koja čovjeka 'ošine'. Sad ga obuzima strah zbog onoga što je učinio, zbog nanesenih nedjela i zlodjela kršćanima, zbog nepravde koju je natovarilo na svoja pleća. Kad su se već proroci mučili s Božjom voljom, kad ih je obuzimao smrtni strah, kad se i Isus znojio krvavim znojem od straha

Ako je dosada čovjek jahao na pogrješnome konju, sad je s njega zbačen. Ako je trošio svoje energije uludo, u ništavilo, sve se u jednome mahu sorilo, uz silni prasak. Izgubio je tlo pod nogama. Pavao nije promijenio samo boju zastave, nije promijenio životnu simboliku, nego je cijela njegova egzistencija poprimila nove obrise i posve novi sadržaj. Zato ubuduće u njega veoma snažan naglasak i značenje ima riječ „umirati“.

Sve je to za Pavla vezano uz jednoga, uz jednu osobu, Isusa Krista. Sve u njemu i kod njega ubuduće nosi značajke Isusa Krista. Isus Krist i kao povijesna osoba, kao Bogočovjek, ali i poglavito kao događaj u svjetskoj povijesti. Njemu Pavao pripisuje sve energije, on nosi sve, on je odlučni čimbenik u svemiru. Pavla, fanatična progonitelja kršćana, na putu u Damask nije obasjalo kozmičko i bezimeno svjetlo, nego sam Isus Krist. Više puta u svojim spisima poziva se na Isusovo ukazanje: 'Vidio sam Gospodina', 'on mi se ukazao' (usp. 1 Kor 15,8; 1 Kor 9,1: „Zar nisam i ja vidio Isusa, našega Gospodina?“). Prema Djelima apostolskim sam se Isus pred Pavlom ovjerovljuje: „Ja sam Isus koga progoniš“ (Dj 9,5). Ime je to - Isus

pred predstojećim, zacijelo se isto dogodilo i s Pavlom, koji se morao tresti zbog nutarnjih borba od kojih nije bio pošteđen, o čemu svjedoče njegova osobna pisma.

Trebamo početi od činjenice: Sve je u Pavlu imalo svoj zamac u susretu s Isusom Kristom. Posve osobnome. Stari je svijet nestao. Odsada će Pavao govoriti da je s Kristom raspet. Bio je siguran da mu je Isus trajno zdesna, da ga pomaže, da mu je blizu. „S Kristom sam razapet na križ; živim, ali ne viša ja, nego živi u meni Krist. A ukoliko živim sada u ovome svijetu, živim u vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao. Ne prezirem milosti Božje“ (Gal 2,20). Ti slični izričaji smjeraju prema nutarnjoj pretvorbi nutarnjega bića

Život i smrt jednoga Pavla, tolikih mučenika kroz cijelu povijest kršćanstva sve do najnovijih dana najzornije su svjedočanstvo i uprizorenje činjenice i istine da je Isus Krist pobijedio i srušio smrt i zlo, da je uklonio sve što čovjeka dijeli od Boga, nadvladao strah i tjeskobe. „Kad budem visio na vješalima, više ćeš straha imati, ti krvniče, od mene koji visim ondje. Straši se ti za sebe!“ Tim je riječima uzvratio pod vješalima D. Bonhoeffer, osuđenik i mučenik, svomu tužitelju i sucu koji ga je osudio na vješala. Dakle, ne će ukloniti strah od sebe tko uklanja neistomišljenike. Strah će biti i dalje pratitelj u životu, ne pobijedi li čovjek strah u sebi snažnom vjerom u Isusa Krista.

kod Pavla. Dok je osobno očajavao, bio je zahvaćen u svome biću Isusom Kristom, njegovom ljubavlju, dobrotom, praštanjem, mirom. I zato će odsada drugima uvijek željeti Kristov mir! Apostol govori i o utjesi koju daje Isus Krist, koju daje Duh Sveti. „Opravdani vjerom, u miru smo s Bogom, po Gospodinu našem Isusu Kristu po kome imamo vjerom pristup u tu milost“ (Rim 5,1 sl.). Za Apostola je mir ujedno sloboda od Zakona i grijeha. Sloboda od duhovne osušenosti, ukočenosti, sloboda od straha. Iskustvo „biti u Kristu“ nosi sa sobom iskustvo sile, snage, mira, radosti, punine života. Pavao može samo u Kristu živjeti i disati punim plućima, životno, bogato, stvarateljski, razdajući se svima kao neumorni navjestitelj. A sve vrijeme koje je živio bez spoznaje Isusa Krista smatra mrtvim i promašenim.

SMRT NIJE KRAJ

On je u miru sa sobom. On je pronašao svoje središte, sidrište, svoje uporište. Povezan je sa svojim iskonom, pronašao je pupčanu vrpču koja ga veže s Bogom, s dubinama bitka. Iskustvo je u sebi pomirenost i to ga ispunjava nutarnjim mirom i

ravnotežom. Jasno mu je da se svaki grijeh, svaka osveta, svaka srdžba ili gnjev protiv drugih vraća i obija o vlastitu dušu, poput bumeranga. Treba prepustiti sve Gospodinu (Rim 12,14-21). Ljubav treba biti temelj života, sloboda mjerilo prema kome djelujem, kompas savjesti (usp. Rim 13; 14). Zanimljivo je ono što Pavao govori o svemu stvorenju koje je u porođajnim bolima i uzdiše iščekujući konačnu proslavu (Rim 8,21).

Pavao se u svome mišljenju i djelovanju nalazi u prostoru u kome je sam Isus Krist, Proslavljeni. On se posvema utopio, do kraja zaronio u životno ozračje Isusa Krista. A kako je Apostol u Kristu Isusu, on je iznad grijeha i smrti. Sve smjera prema novome, obnovljenu čovjeku, prema Isusovoj mjeri i Duhu (usp. Rim 6,4; 2 Kor 5,17). Sve je prožeto neshvatljivom dinamikom zahvaćenosti Isusom Kristom. Isus Krist je izvor njegovih životnih energija i apostolata.

Svi atributi koje pridjeva Apostol ili rana Crkva Kristu Isusu samo su odraz zbiljskoga životnog iskustva i shvatljivi su kao zrcaljenje, odrazi iskustva što su doživjeli vjernici s Isusom Kristom: on je Gospodin, Spasitelj, Sin Božji, Knez mira, on je Mesija-Pomazanik-Krist. U tim pridjevima zrcali se Isusova osoba, ali se isto tako i iskustveno zrcali ono što je Isus bio konkretno za ljude i kako su ga pojedinci i zajednica doživljavali. Izričaji Svetoga pisma nisu ništa drugo nego pokušaj da se u ljudska pismena i riječi sažmu i ljudskim riječima izrekne nadmoćni duhovni iskustveni prostor, ono što je apostole i prvu Crkvu obujmljivalo sa svih strana.

Pojedinci su iskusili prijelaz iz smrti u život, doživjeli su da je Isus razoružao, obeskrjepio smrt i donio život vječni. Primjerice, Druga poslanica Timoteju snažno naglašava da je u Isusu zasjao život, milost, vječnost. Apostol zna o čemu govori. On je u rimskoj tamnici, iz nje mu nema spasa, njemu je iz tamnice u vječnost, ali u njemu nema ni trunka straha spram konačnoga ishoda. Strah je pobijeden. Smrt nije kraj, smrt je prijelaz u život. Isus je „srušio smrt i obznanio neprolazni, vječni život Radosnom vijesti, kojoj sam ja postavljen glasnikom, apostolom i učiteljem“ (2 Tim 1,10), te očekuje „krunu pravедnosti“

(2 Tim 4,8). Nisu to puke želje, pobožne projekcije ili vizije, već plod i ishod vrlo duga i bolna životnoga dubokosežna preobrazbena procesa u duši i životu čovjeka pojedinca koga je do kraja zahvatio Isus Krist.

HEROJSKI PUT SVETOSTI

Ukratko: Život i smrt jednoga Pavla, tolikih mučenika kroz cijelu povijest kršćanstva sve do najnovijih dana najzornije su svjedočanstvo i uprizorenje činjenice i istine da je Isus Krist pobijedio i srušio smrt i zlo, da je uklonio sve što čovjeka dijeli od Boga, nadvladao strah i tjeskobe. „Kad budem visio na vješalima, više ćeš straha imati, ti krvniče, od mene koji visim ondje. Straši se ti za sebe!“ Tim je riječima uzvratio pod vješalima D. Bonhoeffer, osuđenik i mučenik, svomu tužitelju i sucu koji ga je osudio na vješala. Dakle, ne će ukloniti strah od sebe tko uklanja neistomišljenike. Strah će biti i dalje pratitelj u životu, ne pobijedi li čovjek strah u sebi snažnom vjerom u Isusa Krista.

Naše nam svakodnevno iskustvo veli da je zlo sveprisutno, a dobro se mora dokazivati, vlastitom krvlju iskupljivati. Svetci su uvijek žrtve ljudske izopačenosti koja od ljudske povijesti čini tragičan proces osporavanja i ubijanja proroka kako bi mediokriteti, osrednjaci i prosječnjaci, mogli živjeti svoju umišljenu dobrotu, pravédnost, sposobnost, humanost, 'razboritost' te nakon smrti pravédnika i svetaca, bez kompleksa i stida, kititi se njihovim perjem.

Znamo iz iskustva: Herojski put je put svetosti. Teško se postaje svetcem. Jednako je teško biti i postati čovjek. Jednostavno, što smo manje ljudi, više nam trebaju svetci, jer zlo u pravilu pretpostavljamo, a prema dobru smo trajno sumnjičavi i čim se nasluti neko dobro, osporavamo ga ili progonomo.

Na kraju svega Isus Krist ostaje dokaz nad dokazima, zoran, jasan, prozračan za sve koji ga dobro poznaju. Ako se čovjek zagleda Isusa, ako se učvrsti u njemu, imat će u sebi sintezu vlastita života, u njemu će izrasti nova snaga i sigurnost. Sigurnost vjere i uvjerenja nije moguće prenositi dokazima, logičkim argumentima. Svi argumenti, svi dokazi samo su osobni pozivi i izazovi da se čovjek suoči s tom osobom, da i sam (p)okuša onu blizinu

osobnoga ophođenja i one pozornosti koja može otvoriti čovjeku oči srca za osobu te za vjeru u tu osobu. Isus ne prisiljava nego se nudi. Potrebno je samo pozorno srce koje sluša i otvorenost bića koje prihvaća.

Međutim, Isus se ne nudi kao suvremeni samozvani gurui koji za velike novce pružaju svoje usluge i na javnoj su dražbi pa je moguće odlučiti se, sad za ovoga, sad za onoga. Jednoga ostaviti, drugomu se prikloniti. Ne, on sebe ne stavlja na dražbu kao učitelj o ovoga svijeta. On ne trpi konkurencije. On se nudi kao konačni smisao svega svijeta, smisao cijele povijesti, nenadmašiv, ali svima dohvatljiv.

Vjera mi veli: Taj Isus nije jedan od mjerodavnih ovoga svijeta, jedan koga će možebit učiniti zastarjelim napredak svijeta ili čovječanstva, koga mogu nadmašiti mudri i razboriti u svijetu, koji bi se smanjivao odmakom vremena i stoljeća. Ne. Isus stoji tu kao cjelina. Kao gromada. Neuzdrmljiva. U vlastitome sudu o Isusu shvaća se, priznaje ili odbacuje cjelina svijeta, svjetske povijesti i te njezin smisao kao i smisao vlastite egzistencije. U prosudbi o Isusu, u sudu o Isusu čovjek izriče istodobno i sud samome o sebi, vlastitu životu, o životu uopće, o vremenu i vječnosti. Sve istine naše vjere i našega života postaju nebitne kušamo li ih odvojiti od te jedinstvene osobe koja iza njih stoji i njih jamči. Ako ne primim od Isusa oprost grijeha, milost, spas, mir, vječno blaženstvo, sve istine katekizma ostaju osobno beznačajne, prestaju biti relevantne. To je ono što nam mora zasjati u ophođenju s tim likom. Moramo jednostavno priznati: Taj me Isus uvjerava, osvjedočuje, on mi je vjerodostojan. On me preobražava.

Na kraju svega Isus Krist ostaje dokaz nad dokazima, zoran, jasan, prozračan za sve koji ga dobro poznaju. Ako se čovjek zagleda Isusa, ako se učvrsti u njemu, imat će u sebi sintezu vlastita života, u njemu će izrasti nova snaga i sigurnost.

C. G. Jung, veliki znalac čovjekove duše, jednom je ustvrdio da čovjek ne može ništa razumjeti iz područja vjere i vjerskih istina ako ih nije iznutra iskusio. Stoga mu je žao što kršćanski odgoj nije uvodio ljude u iskustvo jer su Bog i božanske slike u čovjekovoj duši pohranjene i na svoj su način svojina svakoga pojedinca. Isus Krist koga čovjek samo izvana susreće, a ne i u duši, u svome biću, komu nikada ne pristupa vlastitom dušom, ostaje nešto poput stranog tijela. Ljudi ostaju više-manje pagani kojima je nakalempljeno kršćanstvo. O tome je pisao prof. Ratzinger još krajem pedesetih godina. Kristova osoba mora prožeti čovjekovo biće.

Mnogi su kršćani u kršćanskome ozračju poput kamena oblutka u rijeci. Rijeka ga sa svih strana oplakuje, ali je u svojoj nutrini kamen nenakvašen, nepropustan za vodu. Tako je i sa zapadnim kršćanstvom danas. Treba se ponovno zaputiti prema izvornome iskustvu, prema biotopu vjere, ugledati se na ranu Crkvu, biti zahvaćen. Crkva treba dana početi ispočetka. Crkvi i kršćanstvu nije uspjelo kristijanizirati Europu iznutra. Izvana donekle da, iznutra pak ne, pa stoga zahtjevi kršćanske etike imaju malo odjeka i u životu i ponašanju suvremenih zapadnih kršćana. Vrijeme je za novi početak na čvrstim starim zasadama.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

JEDAN SASVIM NOVI POGLED NA POST

Kad je prošle godine, na početku korizme, izašla knjiga „Jedi, posti, slavi“, autora Jaya W. Richardsa „Iscijelite tijelo i nahranite dušu – vodič kroz duhovne i tjelesne dobrobiti posta“, u nakladi „Verbuma“ iz Splita, izazvala je veliku pažnju, jer je ponudila jedan sasvim novi pogled na post. Kako je istodobno obuhvatila upravo korizmeno vrijeme, svatko tko ju je čitao u korizmi, mogao ju je koristiti kao svojevrsan priručnik u postu.

**DARKO
PAVIČIĆ**

„Predlažem ‘post kao životni stil’ utemeljen na drevnoj mudrosti i kršćanskom kalendaru, suvremenoj znanosti, kliničkom iskustvu liječnika, tisućama ispitanih slučajeva i vlastitim eksperimentima u proteklih trideset godina“, kaže Richards, dodajući kako je osnovna ideja jednostavna: moramo postati ‘metabolički fleksibilni’, što znači da lako možemo koristiti i šećer i masnoću kao gorivo i prebacivati se s jednoga na drugo, a da se ne osjećamo kao ovisnik o heroinu u apstinencijskoj krizi. Da bi se to postiglo, on predlaže da svakoga tjedna, barem na neko vrijeme, uključimo „način rada“ u kojem sagorijevamo masnoću, a koji se naziva „nutritivna ketoza“.

„Ovaj pristup ne samo da oponaša režim prehrane i rutinu većine tradicionalnih društava, već nam omogućuje i da ih poboljšamo“, piše Richards, naglašavajući kako valja svladati tehniku umjerenog jedena većinu vremena, posta dio vremena i gozbe svako toliko u različitim intervalima.

Cijela priča sastoji se u izbjegavanju šećera, što zvuči relativno lagan pothvat, no on reducira i unos ugljikohidrata, pa oni koji su naučili uspješno postiti „o kruhu i vodi“ dolaze na dosad neistražen teren, koji nije lak. Osobito prvih dana, dok se ne prijeđe u stanje ketoze, kada se u prvih nekoliko dana pojavljuje svojevrsna „apstinencijska kriza“.

„Na fizičkom planu, postat ćete osjetljivi na inzulin, prilagođeni na masnoću i metabolički fleksibilni. Na mentalnom planu, uživat ćete u većoj bistrini i usredotočenosti. Na duhovnom planu, bit ćete obnovljeni, puni energije, disciplinirani i puno bliži Bogu“, obećava Richards, dodajući kako mu je cilj pomoći ljudima da uživaju u postu, jer je post kao životni stil „usmjeren na reintegraciju ili ponovno ujedinjenje čitave osobe – tijela, uma i duše – u ovo doba kad postajemo razjedinjeniji nego ikad“.

Cijeli program zamislio je u šest tjedana, odnosno u 46 dana, koji se savršeno poklapaju s korizmenim vremenom, ali to nikako nije preduvjet za početak ovoga posta.

„Osnovno pravilo za ovaj prvi tjedan glasi: prirodna masnoća vam je prijatelj. Šećer, većina ugljikohidrata (poput žitarica) i hrana bogata škrobom neprijatelji su vam. Narednih ćete se tjedana uzdržavati od njih, uz mini-iznimke nedjeljom, koja je dan za gozbu. Uzmite maslinovo i kokosovo ulje, meso, jaja, tvrdi sir, orašaste plodove, špinat, šparoge i obilje salata. Zaboravite na Coca-Colu, tjesteninu, kruh, krumpir, žitarice, krafne, čokoladice, sve voćne sokove i većinu voća“, veli on i osvrće se na današnje masovno rafiniranje i konzumaciju šećera, što je bilo, primjerice, nepojmljivo Zapadnjacima 1700. godine, kada su jeli vrlo malo šećera, tj. oko dva kilograma godišnje. Čak je i 1850. godine prosjek bio tek nekoliko kilograma godišnje po osobi, dok danas čovjek prosječno pojede više od pedeset kilograma šećera godišnje, što iznosi 350-500 kalorija šećera dnevno, od čega je većina u obrađenoj hrani koja čak nije ni slatka.

Osim što je naša ishrana puna ugljikohidrata, nju karakteriziraju i međuobroci, pa Richards kaže da treba iz prehrane „ukloniti nedostatke i zadržati prednosti“. Cilj posta je izvrstan način za preuzimanje kontrole nad željama i nagonima, ali s time da post nije izgladnjivanje.

„Ako se pokušavate izgladnjivati dok je oko vas hrana, vaša će volja kad-tad popustiti pred tjelesnom potrebom za hranom. Za razliku od toga, post je dobrovoljan, kontroliran i vremenski ograničen. Prakticirate li ga ispravno, prijeći će vam u naviku. Držite ga se i postat će dio onoga što jeste. Postat će vrlina. Disciplina koju steknete vezano za hranu i jedenje može zatim prijeći i na druga područja vašega života“, navodi Richards, naglašavajući kako post nije dijeta kada se trudimo potrošiti više kalorija nego što smo ih unijeli po sistemu „jesti manje i kretati se više“.

„Normalan post vrlo je različit od dijete. Kad postite na kraće vrijeme, vaša potrošnja energije u mirovanju raste,

a ne pada! U jednom istraživanju potrošnja energije u mirovanju kod ispitanika rasla je tri uzastopna dana te je usporila tek četvrti dan. Čak i četvrtoga dana metabolizam im je bio mnogo brži nego na početku posta. Tek nakon pet ili više dana posta metabolizam im je usporio ispod razine na kojoj su počeli“, objašnjava on u svojoj knjizi, koja obiluje fusnotama sa znanstvenom literaturom za potkrjepu svih izrečenih teza.

Zapadnjački stil prehrane koristi uglavnom šećer kao gorivo za pokretanje tijela, tj. kako veli Richards, koristimo samo jedan od dva metabolička sustava, pa će ga trebati malo pogurati da se pokrene.

„Morat ćete drastično promijeniti svoje navike, barem na nekoliko tjedana. Dobra je vijest da je to lakše od dijete i da će vam dugoročno pomoći, a ne naštetiti. Neće vam pomoći samo da smanjite tjelesnu masnoću i poboljšate zdravlje. Pripremit će vas za usvajanje snažne duhovne prakse koju nikad nismo ni trebali napustiti“, kaže on i dodaje kako se način sagorijevanja masnoća naziva ketozom, a do nje možemo doći na dva načina.

„Ne jedite ništa tri dana. To je teži način. Prebacite se na ketogenu prehranu na nekoliko dana. To je lakši način“, koji on i nudi svojem šestotjednom programu posta s ketogenom prehranom, koja se sastoji od mnogo prirodnih masnoća, vrlo malo ugljikohidrata i umjerene količine proteina.

„Uzimati ćete one ugljikohidrate koji ne remete puno razinu inzulina. Kakve to veze ima s postom? Itekakve. Želite li post učiniti svojim načinom života, morate biti u stanju prelaziti sa sustava sagorijevanja še-

ćera na sustav sagorijevanja masnoće. Morate biti metabolički fleksibilni. Ako ste rijetko u ketozi, vaš sustav za sagorijevanje masnoće zadržao je, usporen je i treba mu ozbiljna prilagodba“, veli on, dodajući kako nije baš lako ni ugodno prijeći sa standardne zapadnjačke prehrane izravno na post o vodi, posebno ako smo na zapadnjačkom režimu prehrane već desetljećima te je zbog toga razradio postupan plan. Budući da nije mogao kontrolirati ničiju prehranu, sam je sebe uzeo za ispitanika u ovom istraživanju.

On kaže kako je opće pravilo za ovaj program jednostavno, posebno na početku kada se jede mnogo prirodnih masnoća i umjerene količine proteina te se izbjegava šećer, škrob i rafinirani ugljikohidrati. Većina ugljikohidrata dobiva se iz povrća, posebno zelenoga povrća koje raste iznad zemlje.

U prvom tjednu prati se „ketogena“ prehrana, koja se sastoji od mnogo prirodnih masnoća, umjerene količine proteina i vrlo malo ugljikohidrata (ispod pedeset grama dnevno, ne računajući vlakna) bez jednostavnih šećera, žitarica i namirnica bogatih škrobom.

„Oko 80 posto dnevno unosa kalorija uzimajte iz masnoća, 15 posto iz proteina i 5 posto iz ugljikohidrata. Jedite prirodne masnoće – kao što su maslinovo ili kokosovo ulje – i masno meso. Za ugljikohidrate uzimajte zeleno povrće koje raste iznad zemlje, npr. špinat, brokulu i šparoge. Ovakva hrana omogućuje tijelu da uđe u stanje ketoze, u kojem većinu energije crpi iz masnoće unesene hranom ili pohranjene u tijelu. Pijte puno vode i povećajte unos soli. U nedjelju održite mini-gozbu: počastite se komadom

voća“, preporuča Richards, dodajući toj „gozbi“ i malo tamne čokolade od 85 posto kakaa.

Drugoga tjedna počinje se ograničavati vrijeme uzimanja hrane u danu na 16/8.

„To znači da svakoga dana postite šesnaest sati (uključujući i noćni san) i da sve kalorije (uglavnom masnoću, proteine i povrće) unesete unutar razdoblja od osam sati. U nedjelju održite mini-gozbu i na taj dan produljite vremenski okvir jedenja na dvanaest sati“, kaže Richards, dok se u trećem tjednu vremenski okvir ograničava na 20/4, što znači da sve obroke treba pojesti unutar razdoblja od četiri sata.

Ne morate pokušavati ograničiti unos kalorija. Ovakav način jedenja pomoći će vam da se odviknete od jedenja uvijek u određeno vrijeme i usto će naglasiti dobre učinke ketogene prehrane. U nedjelju opet priredite mini-gozbu“, navodi on.

U četvrtom tjednu odabiru se tri dana (on predlaže ponedjeljak, srijedu i petak) kada se prelazi na rutinu 23/1, tj. kada svu hranu treba pojesti unutar jednoga sata u danu.

„Još uvijek ne morate pokušavati ograničiti ukupan unos kalorija. Ostalim danima pridržavajte se ketogene prehrane u ograničenom vremenskom okviru za jedenje. U nedjelju se počastite mini-gozbom“, preporuča Richards, dok za peti tjedan navodi da treba oponašati pravi post ponedjeljkom, srijedom i petkom, tj. na te dane unijeti samo četvrtinu uobičajenog dnevnog unosa kalorija (između 400 i 600 kalorija).

„Ostalim danima nastavite s uobičajenom, vremenski ograničenom ketogenom prehranom. Nedjelja je rezervirana za još jednu mini-gozbu“, kaže Richards i polako uvodi čitatelja u šesti i najzahtjevniji tjedan.

„Prvih nekoliko dana ovoga tjedna pripremajte se za post dulji od dvadeset i četiri sata. Neka vam cilj bude post u trajanju od trideset i šest do sedamdeset i dva sata. Kad budete spremni, između srijede i subote, održite taj post. Dosad biste trebali biti ‘prilagođeni na masnoću’ i mnogo bolji u smislu metaboličke fleksibilnosti. Dosad ste već osjetili dobrobiti posta. U nedjelju se počastite pravom gozбом“, navodi on.

No koliko dugo postiti?

„Toliko dugo dok je sve što osjećate glad, a ne vrtoglavica ili mučnina; ipak, ne dulje od sedamdeset i dva sata. Brine li vas šećer u krvi, povremeno ga provjerite. Ako ste dijabetičar, trebali biste biti pod liječničkim nadzorom za vrijeme ovoga posta“, navodi Richards i dodaje da se kod svakog prekida posta to čini polako, jer je razina inzulina

i šećera u krvi niska, a razina ketona visoka.

„Možda će vam se i želudac stisnuti, a tijelo će vam proizvoditi manje želučane kiseline. Štoviše, većina vašega probavnog sustava možda drijema. Započnite s malo juhe ili temeljca od kostiju, zatim povrćem, a onda mesom i svim ostalim. Zapravo, možete jesti u skladu s tipičnim restoranskim menijem: juha, glavno jelo s povrćem i salatam, desert. Važno je da juhu i povrće jedete polako kako biste tijelu dali vremena da se zagrije“, napominje Richards.

Dakako, post neizostavno prati snažan duhovni život, tj. nešto što, kako veli Richards, ne možemo kupiti u prodavaonici, a to je molitva.

„Uzmite si vremena, molite se za vodstvo i snagu volje. Ako niste izuzeti zbog poodmakle dobi ili zdravstvenoga stanja, trebali biste postiti. Budući da trebate postiti, ima li sumnje da će vam Duh Sveti u tome pomoći, ako ga zamolite? Neka vam molitva ne bude vezana samo uz hranu. U molitvi hvalite Boga zbog njegovih čudesnih obilježja. Zahvaljujte mu za mnoštvo blagoslova u vašem životu. Molite se za druge. To će vam pomoći da ne zaboravite da „ne živi čovjek samo o kruhu“ (Mt 4,4). Hrana je dobar i nužan dio našega života, ali nije najvažnija. Sveobuhvatan, bogat molitveni život pomaže nam da to ne zaboravimo“, kazuje on, dodajući kako u kršćanskoj duhovnosti molitva i post oduvijek idu zajedno, jer usmjeravaju i usredotočuju na cijelu osobu: tijelo, um i dušu.

„Post je, kao i molitva ili vožnja bicikla, vještina. Potrebna je vježba i možete očekivati da ćete više puta pasti i ogrebat koljeno. No da bi post postao vaša istinska vrlina – da bi postao stalni dio onoga tko jeste – prvo vam mora postati navika“, veli Richards u knjizi „Jedi, posti, slavi“.

Pozvani smo Gospodina častiti srcem

Foto: Arhiv ICMM

Pred nama je još jedna korizma, kao povlašteno i milosno vrijeme koje nam Crkva dariva kao šansu da obnovimo svoj odnos s Gospodinom. Bog traži iskren i potpun odnos s nama. Mi jako dobro znamo prepoznati kad nečiji odnos prema nama nije iskren. I to nas ranjava ili ljuti. A kakav je moj odnos s Gospodinom? Često smo poput onih farizeja, držimo se nekih običaja ili rituala, ali pitanje je gdje nam je srce? Kršćanin treba biti sav usmjeren prema Gospodinu, izvoru i dovršetku svega. Više od usmjerenosti na različite detalje, kršćanin je pozvan živjeti živi odnos s Isusom. Konkretno odnos koji se očituje u djelima ljubavi i milosrđa, poniznosti i služenja. Pozvani smo pomagati ljudima nositi njihove terete. Pozvani smo prije svega Gospodina častiti srcem. Moliti srcem. No, da bismo krenuli tim putem, potrebno je najprije prepoznati i dobro dijagnosticirati stanje u kojem se moje srce nalazi.

Isus nam tumači kako naša pozornost treba biti usmjerena na naš nutarnji život. Kakvi su moji odnosi s drugima? Zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje... onečišćuju čovjeka. Umjesto na hranu i propitkivanje koja bi hrana bila 'nečista' u smislu bogoštovlja, trebam li ili smijem jesti ovo ili ono, naglasak treba staviti na svoje srce. U svakoj drugoj religiji možemo pronaći pogrešne obrasce potrage za izvanjskim činima ili posebnim vrstama hrane kojima se čovjek nastoji približiti ili svidjeti Bogu. No, Isus na vrlo jednostavan način odbacuje ovu obmanu, usmjeravajući pažnju na srce. Svejedno je što jedeš (ako ti ne škodi zdravlju), ali nije svejedno što radiš, kako se ponašaš, ljubiš li

**KREŠIMIR
MILETIĆ**

U SOBI U KOJOJ JE MRAK DOVOLJNO JE UPALITI MALENU SVIJEĆU I ODMAH SE PROSTORIJA ISPUNI SVJETLOM. SVIJEĆA SAGORIJEVA SAMU SEBE, DA BI DALA SVJETLO I TOPLINU. TAKO I MI KAO KRŠĆANI ŽIVIMO I PRIHVAĆAMO NAŠ ŽIVOT, KAO DAR DRUGIMA OKO NAS. POZVANI SMO BITI SVJETLO SVIJETA, GORJETI, SAGORIJEVATI, NOSITI SVJETLO DRUGIMA.

ili mrziš, blagoslivljaš ili proklinješ, opraštaš ili ne opraštaš.

Nadalje, u Svetom pismu možemo primijetiti kako je potrebna i naša aktivnost, da bi Isus intervenirao u našem životu. Oni koji su tražili Isusa, koji su Mu nosili bolesnike, koji su dakle napravili svoj korak vjere, pomaknuli se, pokrenuli... doživjeli su iskustvo susreta s Isusom i ozdravljenja. Bog želi da u nama ozdravi sve ono što nas koči ili sputava da uđemo u potpuni odnos s Njime. Bog zasigurno ne će šutjeti na vapaj ili molitvu koja gori iz nečijeg srca. No, potrebno je da se mi pokrenemo i aktivno odgovorimo na njegov poticaj i dar vjere. Potrebno je zavapiti. Vapim li? Ili je moj molitveni stav ispunjen mlakošću i nezainteresiranošću? Zato trebamo svim srcem zahvaljivati na situacijama u našem životu kad nam Gospodin dopusti da tresnemo glavom u zid ili doživimo svoju ljudsku nemoć. No, baš te situacije te čine kandidatom za čudo. Hoće li do čuda doći, ovisi dakle i o tebi.

„Hajdete i vi u osamu.“ (Mk 6,30-34) Ovo je Isusova uputa za svakoga od nas. Čovjek koji je uronjen isključivo u svakodnevne brige ili poslove, nije u mogućnosti izdići se iznad svakodnevnih kolotečine i prepoznati Božji plan. Potrebna nam je samoća i vrijeme tišine. Da bismo bolje čuli Božji glas koji nam progovara u savjesti, u srcu. Čak i u služenju u duhovnim stvarnostima postoji ta opasnost da 'izgorimo', da pretjeramo. Sveta Majka Terezija uvijek je govorila kako je ključ snage koju imaju ona i njezine sestre u služenju siromasima i bolesnima u vremenu koje provode u tišini pred Presvetim. Mi se najprije trebamo napuniti, kako bi mogli to darivati ljudima oko sebe. Lijek protiv preuzetnosti upravo je povlačenje u tišinu, u osamu, u intimu susreta s Gospodinom.

U sobi u kojoj je mrak dovoljno je upaliti malenu svijeću i odmah se prostorija ispuni svjetlom. Svijeća sagorijeva samu sebe, da bi dala svjetlo i toplinu. Tako i mi kao kršćani živimo i prihvaćamo naš život, kao dar drugima oko nas. Pozvani smo biti svjetlo svijeta, gorjeti, sagorijevati, nositi svjetlo drugima. Predivan primjer ustrajne molitve možemo pronaći u tekstu koji opisuje Isusovo prikazanje u hramu. U hramu susrećemo dvije osobe starije životne dobi. Cijeli svoj život strpljivo su molili, slavili Boga, zahvaljivali. I dolazi trenutak kada susreću Isusa. Kakvo je naše iskustvo molitve? Pomislimo li ponekad da naša molitva nema smisla ili se umorimo? Šimun i Ana bili su ustrajni. Šimuna evangelist opisuje kao čovjeka koji je pravedan i bogobojazan, koji iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. Šimunovo srce je potpuno usmjereno Bogu, ono iščekuje Utjehu Izraelovu. Pokušajmo zastati nad ovom stvarnošću njegovog srca; pa pogledajmo u svoje srce. Što ja iščekujem? Za čime žudim? Jesam li usmjeren isključivo na ovozemaljske stvarnosti i brige ili mi je srce slobodno i usmjereno na Gospodina?

Predivan je opis vjere starice Ane. Kaže sv. Luka kako nije napuštala Hrama, nego je postovima i molitvama danju i noću služila Bogu. Evo predivnog poslanja za svakoga od nas. Svatko od nas može postiti i moliti. No stvarno obraćenje našeg srca nastupa kad shvatimo da taj dar, umjesto za neke naše nakane, možemo koristiti za spasenje drugih. Ana je danju i noću postovima i molitvama služila Bogu. Kakav susret svetaca u jednome hramu! Evo nam poticaja i za ovu korizmu da se pomirimo s Gospodinom i dopustimo Mu da se otkrije i uprisutni, da se proslavi u našem srcu, našoj duši, našim obiteljima. Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

Unepreglednosti neorganiziranog vremena čovjek se izgubi, ne znajući što bi sa sobom. Zato je uvijek dobro napraviti si neke smjernice, neki vremenski raspored. Tako započinje svako učenje disciplini, svaka dijeta, svaki trening... Napravi se program! I Bog je čovjeku napravio program. Rasporedio mu je vrijeme na tjedan (šest radnih dana i sedmi dan u kojem se počiva), a zatim su znanstvenici prema okretanju zemlje oko sunca izmjerili mjeseci, godine... napravili su se kalendari. Različite znanosti različito pristupaju pojmu vremena: povijest naglašava kronologiju i pokušava odijeliti različita razdoblja, psihologija izučava subjektivni doživljaj vremena, u prirodnim znanostima od Newtona je bilo govora o apsolutnom vremenu, dok je s Einsteinom sve postalo *relativno*. Ipak, vrijeme za nas još uvijek ostaje zagonetka i nešto čime teško vladamo.

Vrijeme uistinu može predstavljati moćnog saveznika ili nepobjedivog neprijatelja. Da je tome tako znali su i stari Grci, koji su se na vrijeme referirali pomoću dva pojma: *Kronos* i *Kairos*. Kronos bi u doslovnom prijevodu označavao *trajanje, vijek* ili *starost*. Drugim riječima, Kronos pretežito označava ljudsko iskustvo vremena koje se odnosi na njegovu nepovratnu prolaznost. To je ono vrijeme koje nas pobjeđuje u bitci u kojoj nam je poraz ionako neminovan (nije slučajno da je takvo poimanje vremena dobilo naziv po mitološkom titanu *Kronosu* – onome koji proždire). Da, Kronos je onaj dosadan radni tjedan, ona dosadna rutina koja prolazi, a da je nismo ni svjesni. No, postoji i drugačije poimanje vremena, ono koje su Grci nazivali *Kairos*. Za razliku od prethodnog pojma, *Kairos* bi u prijevodu označavao *pravi razmjer, pravu mjeru* ili *pravi trenutak*. Upravo je *Kairos* ono vrijeme koje je naš moćni saveznik u borbi protiv *Kronosa*. *Kairos* nije ni više ni manje negoli jedan *trenutak*, trenutak koji daje smisao našem životu i koji se kroz nas ucrtava u vječnost. Za nas vjernike *Kairos* je onaj trenutak koji živimo s Bogom, odnosno

Foto: Arhiv ICM

PO MOLITVI BUDUĆNOST POSTAJE PRILIKA

PAULA TOMIĆ

ona ljubav s kojom činimo stvari u vremenu *Kronosa* i tako te stvari utiskujemo u vječnost.

Zašto govorim o vremenu? Zbog toga što Gospa u svojoj zadnjoj poruci od siječnja koja ima samo jednu rečenicu (osim pozdrava *Draga djeco!*) čak dva puta spominje riječ vrijeme (usp. „*Draga djeco! Neka ovo vrijeme bude vrijeme molitve.*“ 25. 1. 2024.)

BOG NAS I SADA ZOVE

Nalazimo se na početku još jedne kronološke godine u kojoj je evo brzo veljača već zamijenila siječanj. Liturgijsko vrijeme koje se ponavlja i koje nam pomaže živjeti naš *Kairos* ponovno nas vraća na 'vrijeme kroz godinu', odnosno na početke Isusova javnog djelovanja, nakon

krštenja na Jordanu. Opet ga vidimo kako poziva apostole, kako započinje svoje naviještanje evanđelja, kako svojim moćnim Duhom ozdravlja, istjeruje zloduhe... Duh nam opet progovara kako se ovaj poziv nije dogodio samo prije dvije tisuće godina, nego Isus i danas tako zove svakoga od nas. Baš u ovo vrijeme sada, Isus traži da ponovno ostavimo sve naše „mreže“ i krenemo za njim... da mu dopustimo da nas mijenja, da stvara od nas svoje apostole, svjedoke za nova bezbožna vremena koja dolaze.

Gospa nam naglašava posebnost ovog vremena, a to je da ovo vrijeme sada traži molitvu. Kao da smo nekako došli pred jedan zid zla pred kojim je svako drugo djelovanje uzaludno. I kao da Gospa samo dru-

gim riječima govori istu onu misao koju je jednom davno pred zidom komunizma izrekao naš bl. Alojzije Stepinac: „**Kad vam oduzmu sve, ostaju vam dvije ruke. Sklopite ih na molitvu i tada ćete biti najjači.**“

Shvaćamo li mi kako je molitva najjače i najteže oružje? Jeste li primijetili da kad se odlučite moliti, sve vam odjednom postaje važnije? Vidim to po sebi. Kad si kažem, eto sad ću otići u kapelicu na klanjanje pred Presvetim, odjednom nagrne stotinu misli: pa de pogledaj još ono nešto, a vidi ovaj post na webu, trebala bi nazvati ovoga, pogledaj što ima tamo... uglavnom, točno se vidi kako taj „mrzitelj molitve“ napada sa svih strana samo da bi nas odvuкао od susreta s Bogom. A to znači samo jedno: da mu molitva jako smeta!

MOLITVA JE DUHOVNO ORUŽJE

Upravo ovim pozivom da sad ostaje samo molitva, Gospa također naglašava da se sve ovo što se sada događa i što će se još događati u

svijetu, ne može pobijediti nikakvim ljudskim sredstvima. To znači da nam se nije boriti protiv tijela i svijeta, nego protiv mnogo moćnijeg duhovnog neprijatelja koji je preuzeo i još preuzima vlast nad ljudima i stvarima. U tom dakle duhovnom ratu, jedino oružje ostaje molitva. I žrtva. Na neki smo način došli do one faze Isusova života kad je i on shvatio da od riječi, govora, postova, emisija, komentara na društvenim mrežama nema ništa... Samo je zašutio, i sam uzeo svoj križ darujući se Bogu Ocu u praštanju i prihvaćanju.

Veliki je ovo poziv za sve nas, a posebno i za sve svećenike da se probude i shvate kako su oni prije svega duhovni pastiri i da svojim duhovnim životom i djelovanjem trebaju štiti i voditi svoje stado. Trebaju mu otvarati oči za duhovne stvarnosti, oslobađati ih od duhovnih neprijatelja, učiti ih boriti se duhovnim oružjem štiteći sakramentalni život. Tako je lijep primjer u tom pravom poslanju župnika i župe, župa Krista Kralja u Čitluku i njezin župnik fra Miro Šego. Oni su se aktivirali baš kao prava duhovna zajednica (što je svaka župa pozvana biti). Ujedinili su se u molitvi i klanjanju za svoju župu i njezine potrebe. Svi župljani koji su željeli dobiti su svoj raspored kada mole, poste i idu na klanjanje za svoju župnu zajednicu. Tako se postaje prava duhovna obitelj i duhovni ratnici!

VRIJEME DUHOVNIH OLUJA

Kažu nam kako su posljedice tzv. „klimatskih promjena“ ove sve češće i nenadane razorne oluje u prirodi. Oluja se događa kada se u visinama sudare zračne struje velikih temperaturnih razlika i one su onda zapravo pokušaj prirode da uravnoteži te hladne i tople zračne struje. I u duhovnom životu događaju se promjene koje uzrokuju duhovne oluje. Između mentaliteta svijeta i Isusova mentaliteta u metaforičkom smislu također su velike temperaturne razlike. S jedne strane su hladne struje onih koji su mlaki ili nezainteresirani, a s druge strane su oni koji izgaraju za Krista jer su odlučili biti mu blizu. Ove oluje najvidljivije su u otporima i napadima na molitelje javne molitve krunice svake prve subote u mjesecu.

Postoje dakle oni koji s Isusom duhovno prelaze na drugu obalu te oni koji ostaju na prvoj obali tradicionalne, mlake vjere. Oni koji prelaze na drugu obalu, nailaze i na drugu vrstu oluje, na svoje unutarnje nemire. Sv. Augustin u svojim 'Isповijestima' vrlo dobro opisuje to stanje duše i teškoće svog obraćenja. Iako je već prije naslutio blagodati novog, obraćenog života, u njemu su još bili mnogi otpori da započne taj novi život. On kaže kako su ga njegove svjetovne navike i užici opsjedali i urlali mu: 'kako ćeš živjeti bez nas!'

Svi mi imamo strah radikalne promjene koju zahtjeva život s Isusom. To su oluje koje prije ili kasnije svi živimo. I prije nas su ih ljudi živjeli, ali su ih prošli. Pogledajmo živote svetih. Sv. Augustin ih je prošao govoreći sam sebi: „Ako su se mogli promijeniti svi ti muževi i žene prije mene, možeš i ti Augustine.“

MOLITVA BUDI USPAVANU VJERU

Slika Isusa koji spava u oluji je slika našeg očaja. Kad nas u našem životu sile zla opsjednu, čini se da je Isus

daleko, da je nezainteresiran, da spava... Ali Bog ne može spavati, to se zapravo uspava naša vjera u njega. To su trenutci velike duhovne kušnje kad smo u napasti vjerovati samo u ono što vidimo i osjećamo. A prava stvarnost je ono što nadilazi našu ljudsku svijesti i naše psihološke sposobnosti. Bog, njegova milost, besplatna ljubav, njegova snaga, nadilazi svaku našu ljudsku spoznaju, sve to je duhovne prirode.

Zbog toga, umjesto da mislimo kako je Bog odsutan i kako spava, trebamo shvatiti da smo mi ti čija se vjera u njega treba probuditi, čije se duhovne oči trebaju otvoriti kako bi vidjeli i prepoznali duhovne struje oluje u kojima se nalazimo i mi i svijet. Molitva je put i sredstvo kojim se budi vjera i osvajaju duhovne razine – kaže sv. Augustin. A evo, na sve to nas tako jednostavno i kratko podsjeća i naša Nebeska Majka.

Poznati francuski pisac Victor Hugo jednom je kazao: „**Budućnost ima više imena – za slabe zove se *Nedostižno*, za strašljive *Nepoznato*, a za hrabre *Prilika*.**“ Mi dakle biramo što će ovo vrijeme pred nama za nas postati. Ako smo s Gospom, ako smo u molitvi, pred nama su samo nove prilike za osobni rast, obraćenje i svetost!

Gospa nam naglašava posebnost ovog vremena, a to je da ovo vrijeme sada traži molitvu. Kao da smo nekako došli pred jedan zid zla pred kojim je svako drugo djelovanje uzaludno. I kao da Gospa samo drugim riječima govori istu onu misao koju je jednom davno pred zidom komunizma izrekao naš bl. Alojzije Stepinac: „**Kad vam oduzmu sve, ostaju vam dvije ruke. Sklopite ih na molitvu i tada ćete biti najjači.**“

Slika Isusa koji spava u oluji je slika našeg očaja. Kad nas u našem životu sile zla opsjednu, čini se da je Isus daleko, da je nezainteresiran, da spava... Ali Bog ne može spavati, to se zapravo uspava naša vjera u njega. To su trenutci velike duhovne kušnje kad smo u napasti vjerovati samo u ono što vidimo i osjećamo. A prava stvarnost je ono što nadilazi našu ljudsku svijesti i naše psihološke sposobnosti.

KORIZMA

VRIJEME MOLITVE, POSTA I DOBRIH DJELA

Ušli smo u korizmeno vrijeme, a evo što bi svaki vjernik trebao znati o ovom milosnom razdoblju.

NAZIV

Naziv *korizma* dolazi od latinskog naziva *quadagesima* (četrdesetnica). Tako je prema latinskom nastalo i talijansko ime *quaresima* ili francusko *carem*. Engleski naziv *lent* upućuje na godišnje doba (lengthen – kad dan postaje duži). Riječ *korizma* (četrdesetnica) prvi put spominje Euzebije Cezarejski (265.-340.).

SMISAO

Smisao i sadržaj korizmenog vremena sažeto izražava *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji* u kojem čitamo: „Korizma je vrijeme koje prethodi i oraspoložuje za slavlje Vazma. Vrijeme slušanja Božje riječi i obraćenja, pripreme i spomena krštenja, pomirenja s Bogom te s braćom i sestrama, vrijeme češćega posezanja za 'oružjem kršćanske pokore': molitvom, postom i dobrim djelima.“ O milosnom vremenu

korizme govori nam i Drugi vatikanski sabor ukazujući na njezin dvostruki smisao: krsni i pokornički. „To doba, osobito uspomenom ili pripravom na krštenje te pokorom, vjernike koji gorljivije slušaju Božju riječ i odaju se molitvi, pripravlja na svetkovanje vazmenog otajstva“ (SC 109). Krsni vid korizme očituje se u njezinom shvaćanju ne samo kao pripreme nekrštenih na krštenje već i pripreme cijele zajednice na slavlje spomena vlastitog krštenja u vazmenoj noći. Pokornički vid korizme ostvaruje se postom, molitvom i djelima ljubavi. Konačno, riječima pape Benedikta XVI., korizma nas podsjeća da se *biti-kršćanin* može ostvarivati samo kao uvijek novo *postajati-kršćanin*, da ono nikada nije završen događaj koji je iza nas, nego da zahtijeva uvijek novo vježbanje.

POVIJEST

Od samih početaka priprema za svetkovinu Uskrsa sastojala se od jednog ili dva dana posta o čemu početkom 3. stoljeća svjedoči Hipolit Rimski. Četrdesetodnevni vazmeni post prvi se put spominje 306. godine u tzv. *Epistula canonica* sv. Petra Aleksandrijskog gdje se određuje da *lapsi* (kršćani koji su se tijekom Dioklecijanova progona od straha odrekli vjere) nakon tri godine javne

pokore drže još jednu četrdesetnicu posta i molitvi kao pripremu za dan svoga pomirenja.

Vrijeme 40-dnevne pripreme za Uskrs, javlja se u rimskoj liturgiji od 4. stoljeća, a započinjalo je Prvom nedjeljom korizme. Od 6. stoljeća početak korizme pomiče se na srijedu koja prethodi toj nedjelji. Toga su dana pokornici, a potom i ostali vjernici, primali pepeo kao znak ulaska u korizmenu pripremu za Uskrs. Od kraja 11. stoljeća pepeo se radio od maslinovih ili palmiranih grančica blagoslovljenih na Cvjetnicu prethodne godine. Pepeo označava ozbiljnost i pokoru, čime je obilježeno cijelo korizmeno vrijeme, te nadu u uskrsnuće. Ta se srijeda stoga naziva *Pepelnica*. Korizmeno vrijeme bilo je i ostalo vrijeme pripreme katekumena za primanje sakramenata kršćanske inicijacije u Vazmenoj noći. Korizma je, dakle,

od samih početaka imala trostruko značenje: vrijeme neposredne pripreme pokornika na pomirenje na Veliki četvrtak, vrijeme neposredne pripreme katekumena za sakramente inicijacije u Vazmenom bdijenju te vrijeme pripreme ostalih vjernika na vazmene blagdane.

TRAJANJE

U liturgijskoj godini korizmeno razdoblje traje od Pepelnice do Velikoga četvrtka, to jest Mise večere Gospodnje kojom započinje Vazmeno trodnevje, što potvrđuju *Opće uredbe o liturgijskoj godini i kalendaru* (br. 28), te *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji* (br. 127). U korizmeno vrijeme dakle spadaju i korizmene nedjelje, stoga ona ukupno broji 44 dana. Zanimljivo, u vrijeme posljednje obnove kalendara (1969. god.) liturgičari su htjeli dokinuti Čistu srijedu, pa bi tako korizma, kao što

je to bilo o počecima, počinjala na Prvu korizmenu nedjelju i doista trajala 40 dana, no na izričitu želju pape Pavla VI. Čistu srijedu nije se diralo. Broj 40 stoga treba tumačiti simbolički, a ne doslovno. Iako korizma završava na Veliki četvrtak, to ne znači kako prestaje i vrijeme pokore, posta i sabranosti budući da Vazmeno trodnevje predstavlja „sjajni vrhunac čitave liturgijske godine“ (ONLKG 18).

Spomenimo kako se četrdesetodnevna priprema za svetkovinu Uskrsa temelji na biblijskoj tipologiji:

- 40 dana trajao je opći potop (usp. Post 7,14)
- 40 dana Mojsije je boravio na brdu Sinaj (usp. Izl 24,18)
- 40 godina su Izraelci lutali pustinjom (usp. Još 3,4)
- 40 dana išao je Ilija prema brdu Horebu (usp. 1 Kr 19,8)
- 40 dana vrijeme je u kojemu se Niniva trebala obratiti (usp. Jona 3,4)
- 40 dana Isus je proveo u pustinji (usp. Mk 1,13; Mt 4,2; Lk 4,1)
- 40 dana nakon uskrsnuća Isus je uzašao na nebo (usp. Dj 1,6-11)

KORIZMENE NEDJELJE

Korizma hrvatski šest korizmenih nedjelja, a u liturgijskoj tradiciji hrvatskog naroda svaka korizmena nedjelja ima svoje ime:

- 1. Čista** – jer dolazi odmah iza Čiste srijede (Pepelnice).
- 2. Pačista** – ili Pračista, odnosno još čišća od prve koja se naziva Čista.
- 3. Bezimena** – jer joj se nije davalo ime iz poštovanja prema korizmi, prema mucu Isusovoj.
- 4. Sredoposna** – jer je na polovici korizmenog posta.
- 5. Gluha** – jer se te nedjelje pjevalo bez pratnje orgulja, pokrivalo bi se slike i kipovi u crkvi, zastirali bi se križevi kako bi crkveni prostor izgledao što jednostavnije, a sve poradi veličine svetih dana koji se bliže: muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova.
- 6. Cvjetnica ili Cvjetna nedjelja** – liturgija Cvjetnice obilježena je čitanjem ili pjevanjem muke, a naziv je dobila zbog procesije s grančicama u spomen na Isusov ulazak u Jeruzalem, kada ga je puk dočekao poklicima „Hosana Davidovu Sinu, blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje“.

U sveopćoj Crkvi, Četvrta korizmena nedjelja zove se *Laetare* – *Veseli se!*, prema riječima ulazne pjesme iz Knjige proroka Izaije: „Veseli se, Jeruzaleme, kličite zbog njega svi koji ga ljubite! Radujte se, radujte s njime, svi koji ste nad njim tugovali! Nadojite se i nasitite na dojkama utjehe njegovog!“ (Iz 66,10-11). Korizmene nedjelje izuzete su od pokorničkog karaktera korizme, jer svaka nedjelja, pa i korizmena, ima pečat uskrsnuća Gospodnjega u tjednom ritmu života kršćana.

LITURGIJSKE PREPORUKE

Opća uredba Rimskog misala donosi nam nekoliko napomena glede korizmenog vremena: „U vrijeme korizme zabranjuje se **urešavanje** oltara cvijećem, osim u nedjelju Laetare (IV. korizmena) te na svetkovine i blagdane. Cvjetni ures neka bude uvijek umjeren te neka se radije smjesti pored oltara nego na samome oltaru“ (OURM 305). „U vrijeme korizme **sviranje orgulja** i drugih glazbala dopušta se samo kao potpora pjevanju, osim

u nedjelju Laetare (IV. korizmena nedjelja) te na svetkovine i blagdane“ (OURM 313). „Ljubičasta se boja uzima u doba došašća i korizme... Ružičasta se boja može uzeti, tamo gdje je običaj, u nedjelje Gaudete (III. došašća) i Laetare (IV. korizmena)“ (OURM 346). Osim toga, Uredba napominje kako se u korizmenom vremenu ne pjeva (ili govori) *Slava*, te kako se umjesto poklika *Aleluja* pjeva redak prije evanđelja, naznačen u lekcionaru ili drugi psalam ili zavlaka (tractus), kako se nalazi u Gradualu (usp. OURM 62).

POST I NEMRS

U pokorničkom duhu korizmenog vremena, neki vjernici odlučuju se na post i/ili nemrs. Podsjetimo stoga na značenje i smisao ove dvije pokorničke prakse. **Post** za katolika znači uzeti samo jedan puni obrok u danu. **Nemrs** znači redovito jesti (uobičajena tri obroka dnevno), ali ne jesti meso. Crkva je proglasila dva dana strogog posta i nemrsa, a to su Čista srijeda ili **Pepelnica** i **Veliki petak**. Na ta dva dana vjernik uzima samo jedan puni obrok (do sita) jer je post, a ne jede meso jer je nemrs! U ostale petke uzima redovite obroke, ali se odriče mesa. Prema sadašnjoj crkvenoj disciplini post je obvezatan za katolike od **navršene 18. do započete 60. godine života**. Zakon nemrsa obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, osim ako je u petak svetkovina. Posta su oslobođene **trudnice, dojilje, bolesnici** i oni koji se bave **teškim fizičkim radom** (prema potrebi). Ako se u vremenu korizme odlučimo na pokorničku praksu posta i/ili nemrsa, imajmo na umu riječi sv. Leona Velikog:

„Prihvatimo, dakle, ovaj svečani post marljivom pobožnošću i budnom vjerom. Slavimo ga ne praznim uzdržavanjem od jela, što ga često savjetuje slabo zdravlje tijela ili bolest gramzljivosti, nego širokogrudnom plemenitošću. Bit našeg posta nije u samom uzdržavanju od hrane i ne koristi uskraćivati hranu tijelu, ako srce ne ostavi nepravde i ako se jezik ne uzdrži od pogrde. Bit ćemo ne bez razloga izloženi kritikama nevjernika i naši će propusti naoružati jezike bezbožnika protiv vjere, ako postimo, a naš se način života ne slaže s čistoćom savršenog posta.“

Priredio: Miodrag Vojvodić

Vrijeme duhovnog čišćenja i konačne odluke za Boga

Korizmeno vrijeme je vrijeme milosti i spasenja, vrijeme obraćenja i molitve, vrijeme duhovnog čišćenja i konačne odluke za Boga. Korizma je vrijeme, u kojem pokušavamo intenzivnije steći dobre navike a osloboditi se onih loših. Poneki već odustaju i prije nego što započnu. Ovo vrijeme je vrijeme milosti i daje nam snage da ne odustajemo. Vrijeme korizme ne znači samo manje jesti i piti, uopće manje zahtijevati i trošiti za sebe. Smisao je: Trebamo postati slobodni i zdravi; pronaći samoga sebe; uvježbati i ostvariti ono, što smo po krštenju postali: novi ljudi, djeca Božja u kojima se očituje Krist. Korizma je vrijeme posta i odricanja – želiš postiti?

- Posti od neljubivosti. Budi susretljiv prema drugima i prema samom sebi.
- Posti od srditosti i moli: „Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svome.“
- Posti od gundanja i nezadovoljstva. Otvori oči za sve dobro koje te okružuje i raduj mu se.
- Posti od gorčine i budi zahvalan za ono što imaš.
- Posti od nestrpljenja i pretjeranih očekivanja, prihvati ljude kakvi jesu.
- Posti od pesimizma, traži i nalazi pozitivne stvari i događaje oko sebe.
- Posti od pustih i nepotrebnih briga i usudi se imati povjerenja u Boga.
- Posti od jalove kritike, i učini nešto konstruktivno.
- Posti od ogovaranja, i otkrij Isusa koji živi u ljudima.
- Posti od sebičnosti i otvori se svojoj okolini.
- Posti od osvetoljubivosti i pruži ruku pomirnicu.
- Posti od nepotrebnih riječi. Sa slušaj druge.

- Posti od želje za posjedovanjem i raduj se postojanju.
- Posti od ponavljanja pobožnih riječi i uroni u molitvu.
- Posti od oholosti i otkrij vrijednost ljudi koji te okružuju.
- Posti od nepravde i otkrij radost pravednosti.
- Posti od iskorištavanja drugih i cijeni tuđi rad po njegovoj pravoj vrijednosti.
- Posti od lijenosti i učini nešto za društvo u kojemu živiš.
- Posti od neumjerenosti i svedi svoje potrebe na razumnu mjeru. Tvoj um i tvoje tijelo bit će zahvalni.
- Posti od bludnosti i otkrij ljepotu dostojanstva svoga i tuđeg tijela.
- Posti od škrtosti i otvori srce za potrebe onih koji imaju manje od tebe.
- Posti od zavisti i veseli se tuđoj radosti.
- Posti od površnosti i savjesno se posveti onomu što radiš.
- Posti od laži otkrij ljepotu istine. Ona će te osloboditi.
- Posti o kruhu i vodi. To će ti sigurno pomoći ukrotiti sve ove neuredne sklonosti.

Čini drugomu što je tebi drago da ti drugi čini. Ljubi Boga nadasve. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Tada će ti korizma donijeti ploda.

Sveti Pavao nas poziva: „Evo sad je povoljno (milosno) vrijeme. Sad je dan spasenja!“ (2 Kor 6,2) Sada! Ne bilo kada, ne sutra, ne za dva, tri sata ili za dva, tri dana. Sada, ovoga trenutka! Sada je odlučujuće vrijeme, odlučujući dan, odlučujući sat – ne samo za ljude Korinta, nego i za vas i za mene – danas. Sada je za mene trenutak spasenja! Koje li milosti, biti svijestan toga i za to se odlučiti!

Post je u najširem značenju odricanje od suvišnih stvari. Ne odnosi se na osnovne stvari i potrebe koje pripadaju čovjekovoj strukturi i pravilnom funkcioniranju duševnih i tjelesnih sposobnosti; njih se čovjek niti može niti smije odreći jer bi time ugrozio sebe i zgriješio protiv ljubavi prema sebi, što je njegova osnovna dužnost i istodobno kriterij ljubavi prema bližnjemu. Iz toga okvira čovjek ne smije nikad izaći. Post i potreba da se posti polazi od činjenice da je upravo višak nekih stvari ponekad veći problem negoli nedostatak potrebnih stvari. U tome je slučaju potreba i praksa posta pravi i nezamjenjiv lijek.

fra Ljudevit Rupčić

Ova knjiga puna je dokaza za opravdanost posta, ona je i molitva da se oživi praksa posta i u Crkvi i u cijelome svijetu. Inače će čovjek biti nesposoban održati sebe i svijet u potrebnome redu i skladu.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRA MARINKO
ŠAKOTA**ŠTO JE LJUBAV?**

Na prvi pogled izgleda nam jednostavno pitanje, no nije. Posebno u današnjem društvu nije uvijek lako odgovoriti što je ljubav, jer mnogo je različitih pogleda na ljubav. Poslušajmo pažljivo što Isus govori o toj važnoj temi.

„A kad su farizeji čuli kako Isus ušutka saduceje, okupiše se, a jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: 'Učitelju, koja je zapovijed najveća u Zakonu?' A on mu reče: 'Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga blišnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci.'" (Mt 22, 34-40)

sam ne znam što je za mene dobro?

Tražio sam objašnjenje i pronašao trag rješenju. Shvatio sam zašto Isus kaže da je ljubav prema Bogu najveća i prva zapovijed. Jer je u Božjoj ljubavi *ključ* za pitanje što je to ljubav i kako ljubiti ljude i sebe. Zato Isus želi da *prije svega* ljubimo Boga, tj. za Njim čeznemo, tražimo ga i želimo ga upoznati „svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim“!

Na Zapadu čujem kako nije važno slaviti euharistiju ni moliti, jer ni Isus nije samo molio, i kako je najvažnije ljubiti sebe i ljude.

No sada još više shvaćam zašto nas Gospa poziva da molimo svaki dan, da slavimo euharistiju, da se klanjamo Isusu, da molimo pred križem, da se ispovijedamo, da svaki

Kad se u srcu rodi Božja ljubav, sve izgleda drukčije: i ljudi i ostala stvorenja. Ne samo da sve izgleda drukčije, nego mi s ljubavlju postajemo drukčiji! Kad je u srcu ljubav jaka, tada je moguće podignuti ruku i pozdraviti nekoga koga mjesecima nismo pozdravljali. Moguće je željeti mir i pružiti ruku mira i neprijateljima. Tada je moguće i zagrliti neprijatelja. Zapravo, *neprijatelj* tada više nije neprijatelj. Tada osobe koje nam nisu bile drage poprimaju drukčiji izgled, a posao koji je bio mučan prestaje takav biti. *Jaram postaje sladak, a breme lako*. Kada netko srcem povjeruje da ga Bog ljubi i da mu je oprostio, mir se vraća u njegovo biće. Kada netko srcem prihvatiti križ, ono što je bilo gorko preobrazi se i postane slatko. Onako kako je

Ubrzo se sve počelo mijenjati. I dalje je bilo nemirnih učenika, ali ja sam drukčije reagirao. Shvatio sam da atmosfera u razredu ovisi u prvom redu o mom raspoloženju. I još nešto, da raspoloženje u meni ne ostaje samo u meni nego se prenosi i na đake.

LJUBAV I SREĆA

Kako i gdje pronaći sreću? To je pitanje koje svaki mladi čovjek postavlja, jer svatko želi biti sretan. Sreća je tako duboko upisana u čovjekovo srce da će čovjek sve učiniti da je pronađe. Poteškoća je što se nude mnogi putovi do sreće i što se svi predstavljaju kao pravi.

Jedan mladić je bio materijalno bogat, ali unatoč tome nije se osjećao sretno. Jednog dana na televiziji je ugledao Majku Terezu i osjetio: Ova žena je sretna! Moram je pronaći!

Otišao je u Calcuttu i pronašao Majku Terezu. Upitao ju je: „Majko Terezo, zašto ste Vi sretni?“ A budući da je Majka Tereza imala mnogo posla, htjela ga se je „riješiti“ kratkim odgovorom: „Sretna sam, jer me Bog ljubi.“ Mladić nije bio zadovoljan odgovorom pa ju je ponovno upitao: „Zašto ste sretni?“ Majka Tereza je i dalje bila zaposlena pa je opet kratko odgovorila: „Sretna sam, jer ja ljubim Boga.“ Mladića ponovno odgovor nije ispunjavao pa je još jednom upitao: „Majko Terezo, zašto ste sretni?“ Sada je Majka Tereza shvatila da je mladić ozbiljni tražitelj sreće, zastala je i rekla mu: „Sretna sam, jer dajem.“

Neki sreću traže u izvanjskome: u stvarima, ljudima, uspjehu, izgledu... Misle da će biti sretni kada kupe novi automobil, dobiju diplomu, steknu dosta novaca, ostvare se u karijeri, odu na neko egzotično mjesto... Istina, takvi će u svemu tome naći nešto od sreće no je li takvo tlo stabilno za pronalazak prave sreće? Nije li u tim slučajevima ključ za sreću izvan nas?

UVJETI SREĆE

Što Isus govori o sreći? Koji je po Njemu put do sreće?

Pozorno čitajmo i oslušujmo što nam Isus želi poručiti:

Reče Isus mnoštvu: „Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronađe, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i

kupi tu njivu. Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad trgovac traga za lijepim biserjem: pronađe jedan dragocjeni biser, ode, rasproda sve što ima i kupi ga.“ (Mt 13, 44-46)

Prvi uvjet za pronalazak prave sreće je otkriće blaga. Skriveno blago, drugim riječima uzvišeni motiv, može biti: želja da se Božje kraljevstvo, Božju ljubav, širi po svijetu,

žrtvovati se i zalagati za ideale, žrtvovati se za obitelj (muž i žena), za vjernike i svakog čovjeka bez razlike (svećenik), za bolesne (liječnici i medicinske sestre), za ljude u nevolji, za mir u svijetu, za ostvarenje Gospinih planova mira u svijetu...

Otkrijemo li to blago, tada ćemo „prodati“, ostaviti druge stvari i shvatiti da je sve drugo manje važno u usporedbi s otkrivenim blagom.

Drugi uvjet za pronalazak sreće je entuzijizam. Kad se u nama zapali vatra, oduševljenje da širimo oko sebe Božje kraljevstvo, Božju ljubav i mir, da budemo Gospini suradnici mira, kad postanemo altruisti i počnemo davati sebe za druge, kad nam bude stalo samo do činjenja dobra, na pravom smo putu do sreće.

Kako su sretni braćni drugovi koji otkriju to „skriveno blago“ i s ljubavlju odgajaju svoju djecu, rade, žrtvuju se. Ništa im nije teško! Ili svećenik koji nije samo „službenik“ već sebe daje za zajednicu vjernika. Ili netko tko misli na siromašne i potrebne pa svoj novac dijeli s drugima, posjeti stare i bolesne. Ili liječnik i medicinska sestra koji se s predanjem skrbe za bolesne. Ili netko tko se iz ljubavi prema Stvoritelju angažira u zaštiti i očuvanju stvorenja (prirode, životinja...). Kako su sretni mladi koji otkriju uzvišeni motiv i žele postići nešto „više“ od onoga što se traži od njih pa se aktiviraju i pokrenu druge.

Treći uvjet za pravu sreću je rast u ljubavi, a on se događa u euharistiji, u klanjanju, u ispovijedi, u čitanju Božje riječi, u molitvi pred križem, gdje upoznajemo Božju ljubav, Boga koji sebe daje za nas... Taj rast u ljubavi je zapravo probuđena svijest da vrijedi svoj život darovati za druge, da želimo izići iz vlastite komotnosti jer se vrijedi angažirati više od onoga što „moram“, kada „mora“ prijeđe u „hoću“, u „želim“, u „ne mogu i neću ostati u svome miru, šutjeti i sjediti“.

Odmah uz taj dolazi četvrti uvjet, a to je sloboda. Često se dogodi da odustanemo činiti dobro, izgubimo volju ako nemamo podrške ili ako su drugi pored nas ravnodušni ili nas čak ismijavaju ili sažaljevaju ili upozoravaju: *Neka to drugi rade! Misi na sebe! Tko će ti za to zahvaliti?!*

Ljudi ponekad gube mir, radost, sreću, jer ovise o drugima. Ako me drugi vole, cijene, poštuju i zahvaljuju mi, tada imam mir, radostan sam i sretan. Ako to sve izostane, gubim ih. Dakle, ključ moga mira, radosti i sreće nije u meni nego u rukama drugih. To je put koji lako vodi u razočaranje.

Rješenje je u slobodnoj ljubavi. Isus nas uči da je Božja ljubav slobodna, poput sunca *koje sja i dobrima i zlima i poput kiše koja pada pravednima i nepravednima*. Bog dakle ljubi čovjeka bezuvjetno. Ne ljubi ga kad je dobar i pravedan već uvijek, a razlog je: Jer Njegova ljubav je takva – slobodna.

Ako ljubav raste, postaje slobodna – slobodna od ljudi. Naš mir, radost, sreća ne ovise više o njima. Slobodna

ljubav preobražava srce koje postaje sposobno davati, služiti, činiti dobro bez obzira vide li to drugi ili ne cijene.

Kako steći slobodnu ljubav? Fra Slavko Barbarić nam daje savjet: „Sve što činiš, ne čini zato da te ljudi vole, cijene, poštuju, da ti zahvaljuju, jer ljudi nekad ne vole, ne cijene, ne poštuju, ne zahvaljuju pa češ se razočarati, ali sve što činiš, čini iz ljubavi prema ljudima!“

Tu imamo oboje: ljubav i slobodu. To znači, činim dobro, zahvaljujem drugima, poštujem druge, a ne očekujem da meni zahvale. Čak me više ne zanima hoće li me drugi zbog toga cijeniti, poštovati i hoće li mi zahvaliti. Sve što činim, činim iz ljubavi. Tada mi nije teško učiti ni raditi. Štoviše, uživam u učenju, u svom pozivu i radu, kao učenik/ca, student, majka i otac, kao učiteljica i profesor, kao svećenik, čistač ulica i kao vozač vlaka, kao političar i upravitelj zrakoplova. To je put do prave sreće.

Kažu da su sretni ljudi koji žive samo za sebe, koji izbjegavaju žrtvu, koji traže samo vlastiti užitak i korist, koji jako paze samo na svoje zdravlje, na izgled, na „liniju“, koje ne zanimaju drugi ljudi i njihovi problemi, koji ne žele rađati djecu (a netko je njih rodio i brinuo se oko njih!), a imaju vremena šetati pse. Takvi sve čine da sebi ugodu, da se lijepo osjećaju pa vježbaju jogu, treniraju, idu na masaže... Moguće da takvi iskuse nešto od sreće, no je li to potpuna sreća? Je li riječ o pravoj sreći, ako je samo meni dobro?

Svjedoci su vidjeli sv. Franju Asiškog kako plače. Upitali su ga zašto plače, a on je odgovorio: „Jer Ljubav nije ljubljena!“ Franji je bilo žao što ljudi ne ljube Boga i što ne ljube ljude. Kako mogu biti sretan, ako drugima oko mene nije dobro? Kako mogu uživati misleći samo na sebe, ako drugi oko mene trpe, u nemiru su, u sukobu?

Oni koji sreću pronalaze u davanju sebe za više ideale, zapravo ne misle na sreću. Njima su misao i srce usmjereni na nešto drugo...

***

Ljubav ne znači samo zaljubljenost se gledati u oči, nego zajedno gledati u istom smjeru. (Antoine de Saint-Exupéry)

LJUBITI

SVJEDOCI SU VIDJELI SV. FRANJU ASIŠKOG KAKO PLAČE. UPITALI SU GA ZAŠTO PLAČE, A ON JE ODGOVORIO: „JER LJUBAV NIJE LJUBLJENA!“ FRANJI JE BILO ŽAO ŠTO LJUDI NE LJUBE BOGA I ŠTO NE LJUBE LJUDE. KAKO MOGU BITI SRETAN, AKO DRUGIMA OKO MENE NIJE DOBRO? KAKO MOGU UŽIVATI MISLEĆI SAMO NA SEBE, AKO DRUGI OKO MENE TRPE, U NEMIRU SU, U SUKOBU?

Što nam ovaj tekst govori o ljubavi?

Isus kaže da ljubimo druge (bližnje) kao sebe. S tim sam se dugo mučio. Nije mi bilo jasno što Isus želi reći s ljubavlju prema sebi. Slušao sam razna tumačenja: Misli na sebe, ugodi sebi, nemoj se umoriti, svi će zaboraviti da si se žrtvovao za druge, ti si sebi najvažniji... No takva „ljubav prema sebi“ nekako mi je išla u smjeru egoizma.

Shvatio sam da mi sebe nekada ne ljubimo kako treba. S jedne strane, mogu voljeti sebe pa upasti u sebičnost: Samo kružim oko sebe, gledam da je samo meni dobro, drugi me ne zanimaju... S druge strane, kad netko upadne u ovisnost o alkoholu, drogi, kocki, kad je u grijehu, on ne ljubi sebe kako treba. Kad netko ne prihvaća sebe kakav jest, ne prašta sebi, taj ne ljubi sebe.

Iz toga je nastajalo pitanje: Kako ću ljubiti druge, ako ni sebe ne znam ljubiti? Kako ću drugima željeti dobro i kako ću znati što je za druge *istinsko* dobro, ako nekad ni

dan čitamo Božju riječ. A razlozi su:

Tako ćemo upoznavati kakva je Božja ljubav i što je to prava ljubav i tako ćemo se približavati Božjoj ljubavi i postajati joj slični.

Kad netko iskusi ljubav Božju (u euharistiji, u ispovijedi...), shvatit će da je ljubljeno biće, da je netko, da vrijedi, da je Božja ljubav veća od njegovih grijeha, da mu je Bog oprostio, da ga Bog prihvaća.

Iz prvog principa (Ljubav prema Bogu) proizlazi: Ako upoznam Božju ljubav, otvorim joj srce i rastem u njoj, moći ću na pravi način ljubiti sebe i ljude. Kad upoznam i iskusim Božju ljubav, moja ljubav postat će drukčija, slična Božjoj, pa ću i ja moći žrtvovati se za druge, prihvaćati druge, oprostiti drugima... Tako preuzimam novo pravilo: Kao Bog prema *meni*, tako ću ja prema *ljudima!*

Nadalje, ako rastem u Božjoj ljubavi, moja ljubav postaje poput Božje – moćna! Gospa kaže: „Draga djeco, ljubavlju ćete postići sve, pa i ono što mislite da je nemoguće.“ (28. 2. 1985.)

to iskusio sv. Franjo kad je zagrlio gubavca.

VLASTITO ISKUSTVO

U Srednjoj školi fra Slavka Barbarića u Čitluku predavao sam vjeronauk. Volio sam to, jer sam se na taj način susretao s mladima i s njihovim pitanjima, a to mi je bilo izazovno. No u nekim razredima bilo je nemirnih učenika, što me, moram priznati, prilično ljutilo, jer nisam mogao voditi nastavu kako sam namjeravao.

Jednog dana otvorile su mi se oči i spoznao sam da sam profesori- ma u zbornici pričao negativno o učenicima, nalazeći u njima uzrok svoga neraspoređenja i ljutnje. Tek tada sam otkrio da su pravi uzroci bili u meni, a ne u đacima. Postalo mi je jasno da sam u školu dolazio nedovoljno pripremljen u nutrini, bez prave sabranosti i nutarnjeg raspoloženja za predavanje mladim ljudima koji su po sebi puni života.

Tada sam odlučio početi moliti. Prije nego uđem u učionicu molio sam za ljubav prema učenicima, za strpljenje i razumijevanje.

Poruka, 25. siječnja 2024.

Draga djeco! Neka ovo vrijeme bude vrijeme molitve!

ČIM SE PORUKA POJAVILA, NEKI SU ODMAH POSTAVILI PITANJA: ZAŠTO JE TAKO KRATKA? Zašto je Gospa izostavila riječi: „Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu“? Možda je razočarana u nas?

No, i prije je Gospa postupala slično pa je u nekim porukama samo ponavljala: Molite, molite, molite! I ova nova poruka je kratka, ali sadržajna. U njoj je Gospa *ponovno* izrekla svoju temeljnu namjeru, ono što joj je na srcu, a to je poziv na molitvu.

Zar ne, mi volimo da nam Gospa uputi malo dužu poruku? Ali zar nam do sada nije sve rekla? Što bi nam još trebala objašnjavati?

Ne, ne treba nam više nikakvo objašnjavanje nego samo naš odaziv: Da se *konačno* odazovemo na njezin poziv, da je poslušamo i počnemo moliti! U obitelji, sami i u župnoj zajednici. Koliko? Srce će odlučiti.

Postavimo pitanje: Zašto je molitva važna?

Promatrajući Crkvu na Zapadu, vidimo kako su se mnogi kršćani udaljili od Boga i Crkve. Zašto? Sigurno ima više razloga, ali jedan je najvažniji: Jer ljudi ne mole! Ako ne mole, malo-pomalo se udaljavaju od Boga, gube osjećaj za Božju prisutnost i blizinu, a time i potrebu za Bogom i molitvom.

A smisao molitve je upravo u tome: da se vraćamo Bogu, da se ne udaljimo od njega, da mu srcem budemo blizu, da ne zaboravimo njegove riječi.

Molitva je hrana duši. Duša ne može ostati prazna. Ako se ne hranimo Božjom riječju i ljubavlju, hranit ćemo se nekom drugom hranom. No kakvom?

Molitva je škola. Isus kaže: „Dođite k meni i učite od mene.“ Kako ćemo učiti od Isusa ako ne molimo? Kako ćemo upoznati Boga koji je milosrdni Otac ako ga ne upoznajemo u euharistiji, ispovijedi, u čitanju Božje riječi?

Isus želi da budemo prijatelji s njim. Kako ćemo biti prijatelji i kako će se razvijati naše prijateljstvo ako ga ne susrećemo u molitvi, u čitanju i osluškivanju njegove riječi zapisane u Evanđelju, u klanjanju, u molitvi pred križem, u ponavljanju njegova imena?

Moliti znači vjerovati Bogu, imati povjerenje u njega. Kako će to naše povjerenje u Boga jačati ako ne molimo, ako mu se ne povjeravamo i ne predajemo?

Moliti znači zahvaliti Bogu, a kad zahvaljujemo, znak je to da nismo slijepi i da nismo zaboravili što nam je Bog učinio: da nas je stvorio, da nas toliko ljubi da je dao svoj život za nas, da nam svaki dan daje toliko darova da ih ni prebrojiti ne možemo. Isus želi da ga ne zaboravimo: „Ovo činite meni na spomen!“ Ako ne slavimo euharistiju nedjeljom, zaboravit ćemo ga, a time ćemo ga zatajiti kao Petar i izdati kao Juda.

Moliti znači zahvaliti Bogu, a kad zahvaljujemo, znak je to da nismo slijepi i da nismo zaboravili što nam je Bog učinio: da nas je stvorio, da nas toliko ljubi da je dao svoj život za nas, da nam svaki dan daje toliko darova da ih ni prebrojiti ne možemo. Isus želi da ga ne zaboravimo: „Ovo činite meni na spomen!“ Ako ne slavimo euharistiju nedjeljom, zaboravit ćemo ga, a time ćemo ga zatajiti kao Petar i izdati kao Juda.

Na koncu, Gospa nas uči da joj je naša molitva važna, da se postom i molitvom mogu i ratovi zaustaviti. Zar nismo izdali Gospu ako ne postimo i ne molimo? Zar je time nismo razočarali? Zar joj time ne govorimo da nam nije važna, da ne držimo do nje i njezine riječi? Kako ćemo jednom stati pred njezino lice, kako je pogledati u oči ako ne činimo – pa barem malo – ono na što nas Ona godinama majčinski, s toliko ljubavi poziva? Ako nas Gospa uvjerava da naša molitva pomaže kako bi se mir proširio po svijetu, zašto je ne poslušamo? Ako nas Ona toliko ljubi, zašto smo tako ravnodušni? Ako nas uvjerava da bez nas ne može, da su joj potrebne naše molitve, zašto smo tako hladni i gluhi? Zašto su nam drugi pozivi, poslovi i hobiji važni, a Gospine majčinske riječi nisu?

Posljednja poruka je kratka. I dobro je da je tako: da nas prodrma, probudi iz sna i pokrene naše korake da se uputimo prema crkvi na euharistiju, na ispovijed, na klanjanje, na Križevac i Brdo ukazanja i da pomakne naše ukočene ruke da uzmemo Sveto pismo, da čitamo evanđelje, da uzmemo kronicu u ruke...

Je li ovo vrijeme postalo vrijeme molitve u tvom životu? Hoćemo li poslušati Majku ili će ona morati odustati od nas, jer više nema smisla da nam govori i da nas poziva da joj pomognemo? Moja i tvoja molitva ili izostanak molitve pokazat će je li nam Gospa važna, koliko držimo do njezine riječi i njezine ljubavi.

Ako nam Gospa i u ovoj kratkoj poruci kaže *Draga djeco*, recimo i mi, ja i ti, sada, ovog časa, dok čitamo ove retke: *Draga Majko!* Hvala Ti što me ljubiš! I ja želim Tebe ljubiti. Barem malo više nego do sada...

Svetkovina Bogojavljenja proslavljena u Međugorju

Crkva 6. siječnja slavi svetkovinu Tri kralja ili Bogojavljenja kada se Isus objavio cijelome svijetu. Slaveći ovu svetkovinu, Majka Crkva želi nam staviti na znanje kako Krist nije došao samo radi izabranog naroda, nego se objavio svakom čovjeku, došao je na zemlju da spasi svakoga od nas. Prema događajima opisanim u Evanđelju po Mateju, tri kralja ili mudraca „s Istoka“, prateći betlehemsku zvijezdu repaticu došli su u Jeruzalem pokloniti se novorođenom Isusu gdje su prvo došli kralju Herodu u Jeruzalem koji ih je primio i rekao da mu jave kada nađu novoga kralja tako da mu se i on može doći pokloniti. Mudraci su zatim otišli u Betlehem, gdje su našli novorođenog Isusa u štatici i poklonili mu se, a zatim mu i poklonili darove: zlato, tamjan i smirnu. Zatim se, upozoreni od anđela na Herodove namjere, vratili u svoje zemlje drugim putem.

Tako su se na svetkovinu Bogojavljenja svete mise u župnoj crkvi u Međugorju slavile u 8, 11 i 18 sati, a u područnim crkvama u Miletini, Vionici i Šurmancima u 9 sati. Na svim svetim misama bio je obred blagoslova soli i vode. U 11 sati u crkvi sv. Jakova u Međugorju svetu misu predslavio je međugorski župni vikar fra Jure Barišić. On je na početku svete mise blagoslovio sol i vodu, kazavši tijekom obreda „Gdje god se bude škropilo ovom vodom sa solju pomiješanom odagnaj, Gospodine,

od ljudi svaki nalet neprijatelj i trajno ih čuvaj prisutnošću svoga Svetoga Duha po Kristu Gospodinu našem. Neka nam ova voda bude

spomen Kristova i našega krštenja i novoga životu po zakonu Kraljevstva Božjega”.

Blagdan Krštenja Gospodinova proslavljen u Međugorju

U nedjelju 7. siječnja Crkva je proslavila blagdan Krštenja Gospodinova kada se sjećamo dolaska Isusa Krista na rijeku Jordan gdje ga je sv. Ivan Krstitelj krstio na početku Njegova javnog djelovanja. Blagdanom Krštenja Gospodinova završava božićno vrijeme, a započinje crkveno vrijeme kroz godinu. Tako su se toga dana svete mise u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju slavile u 7, 8, 11 i 18 sati, a u područnim crkvama u Miletini, Vionici i Šurmancima u 9 sati. Svetu misu u župnoj crkvi u 11 sati, pod kojom je pjevao veliki župni zbor „Kraljica Mira” pod vodstvom s. Irene Azinović, pred mnoštvom hodočasnika i župljana predslavio je fra Marin Mikulić koji je na početku prigodne propovijedi kazao kako Crkva taj dan slavi krštenje Isusovo i dodao kako je Isus, bez grijeha, primio krštenje pokore i time stao na stranu grešnika.

„Njegov prvi javni nastup pokazuje njegovo snažno opredjeljenje za čovjeka. Staje uz čovjeka grešnika i pokazujući mu put kojim mora koračati... Krštenje je sakra-

ment u kojem nam Bog oprašta istočni grijeh i sve druge grijeha, te kazne za grijeha. Dobivamo posvetnu milost i dar vjere, nade i ljubavi – postajemo djecom Božjom – baštinicima neba! Najpotrebniji sakrament za spasenje. Bez krštenja nema ni spasenja! Krštenje je prvi sakrament, sakrament vjere, vrata na koja ulazimo u svijet Božjega milosnog djelovanja te postajemo slični Kristu. Živeći za druge kao što je on živio, otimamo se grijehu da bismo s Kristom bili pobjednici smrti i baštinici slavnoga uskrsnuća. Krštenjem Bog sije u naše duše sjeme svoga božanskoga života te ono raste, cvjeta i donosi plodove spasenja. Krštenjem postajemo novi ljudi, djeca Božja, sinovi i kćeri nadnaravnoga života i Božje ljubavi. Dok svećenik polijeva krsnu vodu po glavi krštenika izgovarajući riječi Isusove, zbiva se najveći događaj u krštenikovu životu. Čudo nad čudesima. U tom trenutku nebo se otvara i s neba silazi trojedini Bog i nastanjuje se u duši novokrštenika. Njegova duša postaje novo nebo”, rekao je u propovijedi fra Marin.

Suradnja Informativnog centra Mir Međugorje i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Primanja i obećanja međugorskih framaša

U nedjelju 28. siječnja na večernjoj svetoj misi u Međugorju održana su svečana primanja i obećanja u međugorsku Franjevačku mladež. U Framu je primljeno 16 novih članova, njih dvadesetero dalo je prva obećanja, dok je 37 mladih iz župe Međugorje svoja obećanja produžilo za još godinu dana. Svečanu svetu misu, uz koncelebraciju fra Marina Mikulića, duhovnog asistenta Frame Međugorje i još četvorice svećenika, predslavio je područni duhovni asistent za Framu Hercegovine fra Jozo Hrkač.

„Dragi framaši, evo nas ovdje na posebno radosnom događaju, događaju gdje ste odlučili svoju mladost posvetiti Bogu, svoje živote predati u Njegove ruke i svoju volju staviti u Njegovu providnost. Za svoje geslo izabrali ste: 'Dođite, kličimo Gospodinu', a najveće i najuzvišenije klicanje je ono klicanje koje nam je Krist ostavio u presvetoj Euharistiji. Sjetimo se riječi našega utemeljitelja koji je rekao: 'Neka se potrese zemlja, nek' od groze zauzra pakao, kad pod svećeničkim rukama na oltar nam dolazi sam Isus Krist'. Dragi framaši, na poseban način vam stavljam na srce ovaj temelj molitve.

Smisao Frame je da vas formira kao cjelovite osobe s posebnim naglaskom na duhovnu dimenziju, na najvažniju dimenziju. I ono što biste vi trebali, kroz ovaj period boravka u Frami, na poseban način naučiti, to je voljeti molitvu i voljeti Boga.

Ako u Frami Bog nije na prvom mjestu, ovo je sve samo dio folklor, onda smo mi samo jedna od brojnih okupljenih zajednica, ali koja nema svoju bit, svoju srž, svoje srce... Molitva je upravo srce svake Frame. Zato na poseban način učite se moliti i učite se voljeti molitvu. Sveti Franjo u godini je 200 dana proveo u molitvi i samoći, a djelovao samo ovaj ostatak. Upravo to se treba dogoditi i u životu svakoga od nas, da molitva postaje sastavni dio nas, da dopustiš da te obuzme, da dopustiš da te zanese... Onda će ovo klicanje 'Dođite, kličimo Gospodinu' biti svakodnevna pjesma moga srca”, rekao je fra Jozo mladima te ih pozvao da po primjeru svetog Franje budu zaneseni Božjom riječi.

Nakon mise nastavljeno je druženje međugorskih framaša s gostima iz drugih bratstava Frame.

Ravnatelj Informativnog centra Mir Međugorje Vedran Vidović i dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru prof. dr. sc. Dražen Barbarić potpisali su sporazum o suradnji. Zahvaljujući sporazumu studenti novinarstva Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru praktični dio nastave izvodit će na Radiopostaji Mir Međugorje.

Dekan Barbarić, prodekanica za nastavu prof. dr. sc. Senka Marinčić i prodekan za znanost prof. dr. sc. Marko Odak obišli su prostorije Radiopostaje Mir Međugorje u kojima će njihovi studenti imati praktičnu nastavu te su razgovarali i razmijenili iskustva s novinarima Radiopostaje Mir Međugorje.

Dekan Barbarić je rekao kako se nada da će sporazum biti na obostranu korist. „Prije svega što se tiče Fakulteta, odnosno studija Novinarstva, da se broj sati praktične nastave poveća i to na kvalitetnom mediju, kakav je Radiopostaja Mir Međugorje i da se tu profilira nekoliko mladih ljudi koji će se upravo baviti ovim segmentom novinarskog posla. Naravno, ne treba ni smetnuti da će upravo ta vrsta mladih ljudi, mlade energije, novih znanja, nove

prakse na neki način obogatiti Informativni centar Mir Međugorje i da će se zapravo sinergijski ova praksa nekad u budućnosti možda razvijati u nekim drugim smjerovima”, rekao je dekan Barbarić.

Radost zbog potpisivanja sporazuma izrazio je i ravnatelj Informativnog centra Mir Međugorje Vedran Vidović, posebno ističući kako su svi novinari Radiopostaje Mir Međugorje završili studij Novinarstva na Sveučilištu u Mostaru.

„To dovoljno govori o važnosti obrazovanja na našem Sveučilištu u Mostaru, kojega i mi na radiju smatramo svojim. Radost je da studij Novinarstva dolazi u novu razinu suradnje s našom Radiopostajom Mir i da će se mnogi mladi ljudi moći približiti nama i našim slušateljima kroz praktičnu primjenu usvojenih znanja na SUM-u kao dodatnu vrijednost njihovom studijskom programu, ali i u budućnosti za lakšom realizacijom njihovih zapošljavanja. Svima nama i jest cilj da ti mladi ljudi u realnom sektoru kasnije što prije pronađu svoje mjesto i budu iskorišteni na najbolji mogući način i sretni u onom što su izabrali kao svoj životni poziv”, rekao je Vidović.

Blagdan Prikazanja Gospodinova u Hramu

U petak 2. veljače te 40. dan nakon Božića Crkva slavi blagdan Prikazanja Gospodinova u Hramu, odnosno Svijećnicu. Spomen je to na događaj kada su Josip i Marija, prema Mojsijevu zakonu prikazali Isusa u jeruzalemskom Hramu, a taj događaj je opisan u Evanđelju po Luki. U hramu se nalazio i starac Šimun koji je Isusa nazvao Svjetlom, rekavši riječi „svjetlost na prosvjetljenje naroda”, pa se tako u narodu taj blagdan zove još i Svijećnicom. Također, toga dana se na svetim misama održao i obred blagoslova svijeća. Tako su se u Međugorju na blagdan Svijećnice slavile svete mise u 8, 11 i 18 sati. Svečanu svetu misu u 11 sati u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predslavio je međugorski župni vikar fra Dragan Ružić. Fra Dragan je na početku svete mise blagoslovio svijeće, te se u propovijedi osvrnuo na današnji ulomak iz Evanđelja, te je kazao kako se blagdan Prikazanja Gospodinova u Hramu ili Svijećnica potječe još iz 4. stoljeća. Najprije se taj blagdan počeo slaviti u Jeruzalemu, a potom se proširio i po cijelom kršćanskom svijetu.

„I Marija i Josip trebali su iskusiti ove iste osjećaje kako su bili navikli u školi božanske riječi. U ovom slučaju ipak radost vjere i nade dobivala je, u nazočnosti u Hramu pravoga i jedinoga osloboditelja Prvorodnca Spasitelja, osnovni i glavni razlog za sve druge radosti. Tu radost iskusili su najprije Šimun, starac, pobožan čovjek koji je služio tolike godine u Hramu, u susretu s Isusom. Isti osjećaj radosti doživjela je i ova starica Ana koja je svoj život proživjela kao udovica već od 20-ih godina svoga života, pa do 84. bila je udovica, ali je ostala vjerna Hramu. I mi, draga braćo i sestre, poput Šimuna trebamo poći u susret Gospodinu koji je došao da oslobodi svoj narod. Nije li to smisao procesija koje su nekada postojale za ovo liturgijsko slavlje? Nije li to smisao svijeća koje blagoslivljamo i nosimo upaljene u ruci idući u susret Gospodinu? To je simbolička potvrda središnjeg događaja povijesti”, rekao je fra Dragan Ružić te naglasio kako je Krist postao Svjetlo svijeta kako bi raspršio njegove tmine.

Don Damir Stojić održao predavanje
na otvorenom susretu Frame Međugorje

POBJEDA JE U BORBI!

U utorak 6. veljače u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju s početkom u 20 sati održan je još jedan otvoreni susret Frame Međugorje. U punoj dvorani gost međugorskih framaša ovoga puta bio je don Damir Stojić, svećenik salezijanac koji je trenutačno vojni kapelan na Hrvatskom vojnom učilištu u Zagrebu, radi s kadetima, ali je također aktivan kako u crkvi Svete Mati Slobode u Zagrebu, tako i diljem Hrvatske, kao i Bosne i Hercegovine gdje vodi seminare i duhovne obnove, posebno za mlade. On se u svom zanimljivom predavanju dotaknuo, kako nam je sam rekao, jedne prevažne teme koja je mračna tajna i s kojom mnogi ljudi, ponajviše mladi imaju jako velike probleme, a to je pornografija. Na početku večeri okupljenima se s nekoliko riječi obratio fra Marin Mikulić, duhovni asistent Frame

Međugorje, a prije početka predavanja, večer je započela molitvom i duhovnom pjesmom. Zatim su framaši, kao i brojni župljani, te vjernici iz drugih hercegovačkih župa s velikim zanimanjem pratili ovo vrlo važno predavanje. Don Damir Stojić je s nama podijelio nekoliko riječi, rekavši da je ovo predavanje bilo jedno upozorenje, ali i poruka nade da se može pobijediti ovu pošast.

„Večeras sam govorio o jednoj prevažnoj temi, jedna mračna tajna, nažalost s kojom mnogi ljudi imaju problem, a to je pornografija. Nitko ne voli o tome pričati, to je ljudima i sramota, ali mi svećenici znamo po razgovoru s ljudima i po ispovijedima da je to pošast i zahvaća i muško i žensko i što je još strašnije zahvaća i najmanju djecu zato što svi imaju pristup internetu kao nikada prije. Dalje, večeras sam govorio i o nekim

Rubriku Događanja pripremili: Mateo Ivanković i Velimir Begić.

mitovima, htio sam razbiti mitove, laži. Naveo sam 11 mitova koje sam razbio. Na primjer, samo ću neke navesti, jedan mit je da je to samo muški problem, ali nije samo muški problem, nego je i ženski problem. Drugi mit je da je to jedan novi problem, nije novi problem nego je star kao i Biblija zato što uvijek smo očima gledali ono što ne smijemo i slično. Te još jedan mit jest taj da je Crkva protiv pornografije zato što je tijelo, odnosno seksualnost loše i zlo, ali to nije istina. Dakle, to su sve neki mitovi”, rekao je don Damir Stojić dodavši da je nakon toga, a što smatra da je puno važnije, dao okupljenima neke mehanizme kako se boriti protiv toga.

„I sami mladi koji su večeras ovdje bili sigurno su primijetili da to nije kao „checklist“, kao ono što možeš riješiti u samo jedan dan, nego to je jedan proces, posebno ljudi koji su ovisnici o tome. Nije lako mijenjati ljudsko srce, ali je moguće! Tako da, ovo predavanje je bilo jedno upozorenje, ali također i jedna poruka nade da se može, jer zadnji mit koji sam naveo je jedan veliki mit među ljudima, a to je „ja to ne mogu pobijediti“. To nije istina! Ti to možeš, ti to hoćeš pobijediti samo se treba truditi i uz Božju pomoć i milost to se sve može pobijediti. Što se tiče prevladavanja toga, odgovorim ljudima ovako: Kada mene netko u Zagrebu pita – don Damire kako s Jaruna mogu doći na Trg bana Jelačića ja im objasnim da čekaju tramvaj broj 17, ako ne dođe broj 17 sjedi u peticu pa kod Savskog mosta siđi, uzmi četrnaesticu i tako... Dakle, ako netko očekuje takav odgovor bit će debelo razočaran! Kako pobijediti? To je proces, prvo treba priznati da imaš problem. Drugo, što je nužno, podijeliti svoj problem s nekim, ponavljam, podijeliti svoj problem s nekim. Treće, proglasiti rat na to! Kada kažem rat mislim na mobilizaciju. Znači kada je jedna država u ratu, mobilizacija je, cijela ekonomija, sve ide u to ratno stanje. Dakle, proglasiti rat tome! Ja primijetim kod nekih momaka da vide sami da imaju problem, ali ne poduzimaju ništa. Dalje, naravno klasika: molitva, pobožnost Blaženoj Djevici Mariji, sv. Josipu, česta ispovijed... Čim padneš odmah na ispovijed! I slično... To su neke od stvari koje sam naveo”, kazao je don Damir, te na kraju naglasio:

„Jednu važnu stvar koju bih naveo na kraju, ja to zovem 'zakon postupnosti'. To nije moj izraz, to je izraz sv. Ivana Pavla II., a to znači nemoj se razočarati, čovječe. Pao si, u redu, idemo dalje, glavu gore. Zakon postupnosti znači postupno ići prema savršenstvu zakona. To ide iz jednog poznatog dokumenta iz 1981. godine gdje je sv. Ivan Pavao II. skovao taj prekrasan izraz da postupno idemo prema savršenstvu zakona. Dakle, u redu, tu si gdje jesi, pao si, imaš problem, idemo dalje. Ako malo smanjiš problem, opet si na pravom putu jer pobjeda je u borbi! Evo ga, pobjeda je u borbi”, kazao nam je don Damir Stojić koji je na kraju susreta zajedno s okupljenima molio i zazvao Duha Svetoga da side nad njih, a zatim je Jure Barać, predsjednik Frame Međugorje u ime svih framaša kao znak zahvale uručio don Damiru prigodni dar, te je večer završila još jednom duhovnom pjesmom.

Statistike za siječanj 2024.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 39 000
Broj svećenika koncelebriranih: 1049 (33 dnevno)

Foto: Arhiv ICMM

Stepinčevo proslavljeno u Međugorju – sjećanje na pobijene fratre i vjerni Božji puk

BOG JE NJIHOVU VJERNOST NAGRADIO NAJVEĆOM MOGUĆOM NAGRADOM

U SUBOTU 10. VELJAČE, NA SPOMENDAN BLAŽENOG KARDINALA ALOJZIJA STEPINCA, u Međugorju je obilježeno sjećanje na pobijene fratre i vjerni Božji puk iz župe Međugorje koji su stradali u I. i II. svjetskom ratu te u Domovinskom ratu. Franjevci iz međugorske župe koji su ubijeni za vrijeme Drugog svjetskog rata bili su: fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević, fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj, fra Jenko Vasilj i fra Križan Galić. U Prvom svjetskom ratu iz međugorske župe poginula je ili nestala 61 osoba, u Drugom svjetskom ratu (najviše u svibnju 1945.) 386 osoba, te u Domovinskom ratu 10 osoba. Program je započeo molitvom u

16:45 sati kod spomenika ubijenim franjevcima uz temelje stare crkve. Molitvu je sa župljanima, fratrima i časnim sestrama, predmolio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. „Braćo i sestre, okupili smo se ovdje kako bismo se pomolili za sve naše pokojne koji svoje živote izgubili u I. i II. svjetskom ratu, te u Domovinskom ratu. Podsjetimo se da je u I. svjetskom ratu nestala ili poginula 61 osoba iz naše župe, u II. svjetskom ratu 386 osoba, a u Domovinskom ratu 10 osoba. Spominjemo se i svih fratara koji su u II. svjetskom ratu i poraću ubijeni iz mržnje prema vjeri. Osobito se spominjemo fra Jozu Bencuna, fra Marka Dragičevića, fra Marijofila

Sivrića, fra Grgo Vasilja, fra Jenka Vasilja i fra Križana Galića. Danas na spomendan blaženog Alojzija Stepinca mučenika, njegovu spomenu pridružujemo i sve njih koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri i pripadnosti hrvatskom narodu. U duhu evanđelja molimo za sve progonitelje, molimo za mir u svijetu i tješimo se uzajamno riječima Svetoga pisma”, rekao je fra Zvonimir Pavičić, te pročitao riječi iz Prve poslanice sv. Ivana apostola: „Predragi, mi znamo da smo iz smrti prešli u život jer ljubimo braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Tko god mrzi brata svoga ubojica je,

NASTAVAK NA 30. STRANICI ►

MOLITVE U ČAST BL. ALOJZIJA STEPINCA

Ove molitve mogu se moliti tijekom trodnevne pripreve, objavljeno je na mrežnim stranicama Zagrebačke nadbiskupije. Prigodom trodnevne pripreve za blagdan blaženoga Alojzija Stepinca može se moliti ova molitva za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca:

Gospodine Bože, izvore svetosti i milosti, blaženoga Alojzija, pastira i mučenika, pozvao si da ti služi kao navjestitelj i branitelj istine i kao hrabri svjedok vjernosti Crkvi. Poslušao tvoj Riječi i vođen Duhom tvoje ljubavi, zauzimao se za siromašne i obespravljene; ostavio nam je divno svjetlo čiste savjesti, pouzdanja u tebe i ustrajnosti u trpljenju. Ponizno te molimo da nas obdariš svojom radošću te blaženoga Alojzija ubrojiš među svece sveopće Crkve, da bismo ga mogli još predanije slijediti i uteći se njegovu moćnom zagovoru u svojim životnim potrebama. Po njegovim molitvama jačaj proročki glas Crkve, koji širi nadu u dolazak tvojega kraljevstva, praćen blizinom i utjehom Blažene Djevice Marije, Majke i Kraljice vjernoga ti naroda. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Također, preporuča se moliti i molitva i litanije u čast blaženoga Alojzija Stepinca koje se mogu naći na ovim poveznicama: molitva u čast bl. Alojzija Stepinca
Litanije bl. Alojzija Stepinca

► NASTAVAK SA 28. STRANICE

a znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga života. Po ovom smo upoznali Ljubav: On je za nas položio život svoj, i mi smo dužni živote položiti za braću.”

Nakon molitve, program je nastavljen molitvom krunice u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju u 17 sati, a nakon toga u 18 sati uslijedilo je i sveto misno slavlje kojega je predslavio fra Robert Jolić, župni

da i danas potomci i istomišljenici Stepinčevih progonitelja na njega iznose iste besmislene optužbe, jer su mentalni sljednici najodvratnije ideologije u povijesti – komunizma. Iste ogavne laži do danas nastavljaju širiti i o pobijenim hercegovačkim franjevcima i o drugim žrtvama komunizma, pokazujući na taj način da bi oni i danas činili isto što i njihovi ideološki predšasnici: ubijali nevine, mučili, progonili i zatvarali, sve to u nakani ostvarenja suma-

**MI VJERNICI IMAMO
OBVEZU MOLITI
SE I SJEČATI SVIH
ŽRTAVA RATA
I MRŽNJE. MI
DAKAKO NIPOŠTO
NE VJERUJEMO DA
SU NAŠA POBIJENA
BRAĆA NESTALA
ZAUVIJEK, DA
SU PREŠLA U
NIŠTAVILO, NEGO
NAPROTIV DA JE
BOG NJIHOVU
VJERNOST
NAGRADIO
NAJVEĆOM
MOGUĆOM
NAGRADOM:
VJEČNIM ŽIVOTOM**

Foto: Arhiv ICMM

vikar u Župi sv. Petra i Pavla u Mostaru, a s njim su u koncelebraciji bili međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, međugorski župni vikar fra Marin Mikulić i drugi svećenici. U prigodnoj propovijedi fra Robert Jolić je na početku kazao kako slavimo spomendan kardinala Alojzija Stepinca, zagrebačkoga nadbiskupa, te da on svakako spada u niz najslavnijih hrvatskih muževa, kao i branitelja pravā Katoličke crkve.

„Bio je zatvoren od bezbožnih komunista na temelju lažnih optužaba i svjedočanstava. Ali nije pokleknuo, nije se predao, nije popustio ni za dlaku. On je doista živio prema Kristovoj riječi da za Boga i evanđelje treba žrtvovati sve – pa i samo život ako je potrebno. Svjedoci smo

nute ideje o komunističkom raju na zemlji. Nadbiskup Stepinac štutio je živote nevinih, prava koja svakome čovjeku pripadaju po božanskom zakonu. Tako je u više navrata javno kritizirao odvratne njemačke rasne zakone, koje su nažalost prihvatile i vlasti Nezavisne Države Hrvatske”, kazao je fra Robert Jolić te dodao kako je Stepinac bio odlučan i prema komunizmu.

„On se nije ustručavao javno usprotiviti partizanskim ubijanjima stotina svećenika, časnih sestara, kao i hrvatskih vojnika i civila na bezbrojnim „križnim putevima” po svršetku rata, u proljeće i ljeto 1945. U pastirskom pismu hrvatskih biskupa od 20. rujna 1945. on je, skupa s ostalim biskupima, osudio

sve progone i tražio slobodu za Crkvu, kao i za sve ljude u novoj komunističkoj državi. Zbog toga nove vlasti uskoro počinju progoniti i suditi samoga nadbiskupa. Na kraju je osuđen na 16 godina zatvora, ali njega naprosto ništa nije moglo uplašiti. Rekao je: Spreman sam podnijeti i mučenja, pa i samu smrt, ali Krista i svetu Crkvu zaniijekati ne mogu i nikada neću! Pred komunističkim nepravednim sudom Stepinac je čitavome svijetu pokazao što znači biti čovjek, kako i u najtežim trenucima čovjek može ostati čovjek – nepokolebljiv, neustrašiv, spreman za vječne ideale poći čak i u smrt”, kazao je fra Robert i naglasio kako je hrvatski narod uistinu nakon 45 godina vladavine odvratnoga komunizma dobio svoju slobodu, a Stepinac je rehabilitiran najprije odlukom Hrvatskoga sabora, a kasnije i pravosudnih tijela Republike Hrvatske.

U drugom dijelu svoje propovijedi fra Robert Jolić je govorio i o brojnim pobijenim fratrima i pobijenom vjernom Božjem puku kojega se danas sjećamo, naglasivši kako su partizanski zločinci tijekom rata i poraća ubili preko 800 katoličkih svećenika, časnih sestara, bogoslova, braće laika i sjemeništara, među kojima i 66 hercegovačkih franjevaca. Među njima su i desetorica povezana sa župom Međugorje: petorica od njih bila su rodom iz župe, petorica su pastoralno djelovala u Međugorju.

„Danas se ujedno spominjemo i brojnih župljana ove župe ubijenih u Drugome svjetskom ratu i poraću. Šteta je što je nemoguće ovdje pročitati i sva njihova imena. Stoga navodim barem broj žrtava, po selima: iz Bijkovića 87, iz Crnopoda 4, iz Međugorja 158, iz Miletine 51, iz Šurmanaca 55 te iz Vionice 31; ukupno 386, i to uglavnom mladića i mladih muževa. Važno je navesti da su partizani daleko najveći broj njih pobili po svršetku rata i po predaji hrvatske vojske, na strašnim „križnim putevima” počev od svibnja 1945. godine – čak 236, a 31 osobu su ubili u zatvorima nakon rata; dakle 267 osoba nakon rata, što iznosi više od 60%! Mi danas, moleći za svoju pobijenu braću, ne prizivamo osvetu, jer osvetu uvijek iznova rađa nova zla i nove nepravde. Ali isto tako sa čuđenjem, dapače zaprepaštenjem, konstatiramo da nitko od onih koji su tako okrutno činili zločine, bilo nad svećenicima, bilo nad katoličkim hrvatskim pukom u ratu i poraću, nikada nije odgovarao za te zločine! Još je strašnije da neki do danas, pa čak i s najviših državnih položaja, ustrajno žele opravdati takve prestrašne zločine nad vlastitim narodom i umanjiti kako značaj zločina, tako broj žrtava i na taj se način neukusno i vulgarno izruguju kako sa žrtvama tako s desetinama tisuća njihove rodbine i potomaka”, rekao je fra Robert Jolić, te svoju propovijed završio riječima:

„Mi vjernici imamo obvezu moliti se i sjećati svih žrtava rata i mržnje. Mi dakako nipošto ne vjerujemo da su naša pobijena braća nestala zauvijek, da su prešla u ništavilo, nego naprotiv da je Bog njihovu vjernost nagradio najvećom mogućom nagradom: vječnim životom. Naša je zadaća danas, u svojim mogućnostima i svim svojim silama, svojim poštenim radom i odgovornim ponašanjem, raditi kako na prosperitetu svoga naroda, tako i svoje Katoličke Crkve. Neka nam u tome pomogne moćni zagovor Blažene djevice Marije – Kraljice Mira. Neka nam u tome pomogne zagovor blaženog nadbiskupa Stepinca, čiji spomendan danas slavimo. Neka nam u tome pomogne žrtva naše pobijene braće fratara i svih onih koji su svojim životom platili vjernost svojoj Crkvi i svome narodu. Amen.”

Foto: Arhiv ICMM

DR. GUY CLAES

ŽIVOT PREDAN GOSPI

Dr. Guy Claes i njegova supruga dolaze iz Belgije, iz gradića Wareghen koji broji oko 30 000 stanovnika u zapadnoj Flandriji. Po zanimanju je liječnik opće prakse i još uvijek, iako ima 90 godina, vrijedno radi u svojoj ordinaciji. Oženjen je i ima petero odrasle djece. Što s grupama hodočasnika, što privatno, ovo mu je 115. Hodočašće u Međugorje.

MEĐUGORJE KAO RJEŠENJE PROBLEMA

Dr. Claes i supruga sa žalošću su promatrali kako se u njihovom kraju katolička crkva i liturgija sve više rastaču modernističkim tendencijama i profanacijom. Jednoga dana 1984. godine, supruga ga je nazvala u ordinaciju i kazala mu kako je pronašla rješenje njihove muke: pokazala mu je veliki članak u njihovim dnevnim novinama pod naslovom 'U Međugorju se ukazuje Gospa!' I odmah su odlučili kako će čim prije poći za Međugorje.

PRVI DOLAZAK I SUSRET S MILOŠĆU

Nakon početnog oduševljenja, počeli su se pitati gdje je to Međugorje? Istražili su da je to u bivšoj komunističkoj Jugoslaviji. Iskombinirali su početkom kolovoza ići na ljetovanje u Austriju i odatle na par dana 'skoknuti' do Međugorja. Ali tu su se prevarili, jer je tada cestovna povezanost bila vrlo loša i put im je trajao beskonačno dugo. Konačno stigavši u Međugorje parkirali su se pred vratima crkve (tada prostor ispred crkve još nije bio uređen).

Već prvi ulazak u crkvu ih je duboko dirnuo. Odmah su osjetili milost i kako se tu uistinu događa nešto izvanredno. Svjedoči Ddr. Guy Claes kako je to bila spoznaja da je njegov život vođen od nečeg Višeg. Osjećaj da si ljubljen konkretno od Nekoga, od Gospe i od Boga, koji doista postoje. Taj osjećaj da si nošen od Nekoga koji je puno veći od obične ljudske moći i ljubavi. Osjećaj da te netko toliko voli i daje ti konkretan smjer tvog života. I osjećaj da se zbog toga ne trebaš bojati, nego se samo trebaš pustiti tome valu koji te nosi i dati sve od sebe u svojim ljudskim mogućnostima i dati sve u povjerenju u Božje ruke.

Smještaj su bili pronašli u hotelu u Mostaru i šokirani su vozili po tada uskoj, neosvijetljenoj cesti na kojoj su sretali žene odjevene u tradicionalnu crnu opravu. Tada su

ostali samo taj jedan dan, ali im je u srcu to iskustvo ostavilo veliku težnju da se što prije vrate.

DRUGI DOLAZAK I POČETAK ORGANIZIRANJA HODOČAŠĆA

Vratili su se početkom listopada 1984. Tada su ostali više dana. Kružili su autom po mjestu i u Bijakovcima je na cesti bila obitelj Ivanković koja je pekla rakiju. Supruga ga je zamolila da stane jer je prepoznala Peru Ivankovića iz jednog intervjua u kojem je svjedočio o Gospinim

mjestima: kod mene ima 1 krevet, kod mene dva ili tri. Dr. Guy Claes bi zatim tako raspoređivao svoje hodočasnike po kućama, po cijelom Međugorju.

I tako je ustalio tri godišnja hodočašća u Međugorje, svaki puta u jednog od braće Ivanković (Ivana, Marinka, Mile). Najveća mu je grupa bila oko 200 hodočasnika. Hodočašće je uvijek imalo svećenika kao duhovnu pratnju, a Dr. Claes je bio doktor opće prakse u pratnji. Za vrijeme rata je također dolazio na

Foto: Arhiv ICMM

ukazanjima. Tada su se međusobno upoznali i njihovo prijateljstvo traje do današnjih dana.

Dr. Guy Claes je zatim počeo organizirati hodočašća u Međugorje. Prvo je bilo 11.-12. studenog 1985. Tada se letilo avionom Brisel-Split, avion bi ih dva dana čekao na splitskom aerodromu. Zatim bi uzimali službenu autobusnu liniju Centrotansa Split - Mostar - Sarajevo, platili bi vozaču koji bi napravio izuzetak i skretao sa rute skrećući u Međugorje (umjesto da stane na Tromedi), i onda bi ih razvezao po mjestu trubeći, a domaći ljudi bi izlazili na cestu i nudili

hodočašće, u rujnu 1991. godine, te zatim u kolovozu 1992.

Dr. Guy Claes je imao priliku nekoliko prisustvovati Gospinim ukazanjima kada su bila u sakristiji crkve, a također je prisustvovao i ispitivanjima koja su znanstvenici iz Milana vršili nad vidiocima. On i danas ima sva ta istraživanja i dokaze ispitivanja, jer je on bio jedan od prvih stranaca koji su bili uključeni u međugorska zbivanja. Tada je bio i u vezi i u kontaktu i sa poznatim francuskim mariologom o. R. Laurentinom. Uglavnom, sva ta ispitivanja imaju zaključak kako su

ukazanja stvarna i nisu niti jednom mogli uhvatiti djecu u laži. Tako da bismo mogli reći da je Dr. Guy Claes bio u samom centru ukazanja i vidjelaca, i sve mu je to dalo veliku sigurnost u istinitost događanja.

POČETAK HUMANITARNOG RADA

Kako je Dr. Guy Claes često puta prevodio govor vidjelice Vicke koji bi imala na terasi svoje stare kuće, ona mu je jednom prilikom dala datoteke djece koja su u ratu ostala bez roditeljske skrbi. Vicka ga je tada odmah zamolila da im nekako pomogne. Prvotna ideja je bila da se djeca odmah prebace s hodočasnica u Belgiju, ali nakon prespavane noći, Dr. Guy Claes je shvatio kako to ne bi bilo pravo rješenje, nego da se djeci treba pomoći na domaćem terenu koji poznaju. I fratri iz župe su se složili da je bolje rješenje da se djeca financijski pomažu, ali da ostanu uz preživjelog roditelja ili rođaka. Započeli su sa šesnaestoro djece. Dr. Guy Claes je sam pomagao jednu udovicu sa četvero djece s kojima je u odnosu i danas. Ostalih dvanaestoro djece već odmah u autobusu je dobilo svoje 'kumove'. S ovom pomoći nastavili su dalje i javljalo se sve više djece kojima je trebala pomoć. Tako da se vidjela potreba za organiziranim radom na dodjeljivanju kumstava i komunikaciji sa kumovima i djecom. Početkom 1993. osnovali su udrugu 'Čitluk - Hulpfonds', koja je ovdje komunicirala sa fra Slavkom Barbarićem, odnosno s kontakt osobom gospodom Lenkom Barišić iz Čitluka. Ona je dalje dobivena sredstva dijelila djeci korisnicima. Trebalo je imati i nekoga tko govori jezike i Dr. Guy Claes je kontaktirao gosp. Zorana Tomića (porijeklom iz Goranaca kod Mostara) koji je tada živio u Belgiji i on se uključio u prevođenje i komunikaciju sa ljudima iz BiH. Broj djece koju su pomagali u jednom trenutku je dosegao 334 djece. Uz to su donosili i jako puno humanitarne pomoći i lijekova.

Polako se sve više slagala mreža pomoći, ljudi su se povezivali, ali su osjećali kako sve odozgora vodi jedna ruka, Gospina ruka i kako im daje neku snagu odozgor. Gospa ih je sve okupljala kao ovce u tor sa istim ciljem i motivima - kaže Zoran Tomić.

Odlučili su djecu, ratnu siročad, pomagati do navršениh 18 godina, a zatim nakon punoljetnosti, ukoliko bi kumovi željeli, mogli su nastaviti pomagati djecu tokom studiranja. Postoje predivne priče i svjedočanstva o povezanosti te djece, koja su sada odrasla u zrele obiteljske ljude sa svojim belgijskim kumovima, a čiji odnos i prijateljstvo i danas traje.

Nakon ratnih godina nestalo je i djece, ratne siročadi o kojima se trebalo skrbiti, ali je ostala teška socijalna situacija određenih obitelji, tako da se Udruga počela baviti pomaganjem određenih siromašnih obitelji s ovog područja, a kasnije i djecu iz Majčina Sela.

UTJECAJ MEĐUGORJA NA CRKVU U BELGIJI

Zahvaljujući Međugorju u Belgiji se organiziralo puno molitvenih grupa koje njeguju međugorsku duhovnost - i upravo to Dr. Guy Claes vidi kao najveći plod Međugorja. A njegov biskup mu je priznao da bi katolička crkva u Belgiji bez međugorskih hodočasnika bila potpuno drugačija. Ako je nešto živo u Crkvi u Belgiji i u zapadnim zemljama - živi samo zahvaljujući Međugorju, zaključio je naš sugovornik Zoran Tomić koji svoje svjedočanstvo o životu i djelu Dr. Guy Claesa iznio kako bi ostalo zapisano za neke bude generacije.

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutрини, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Foto: Arhiv ICMM

zategnutih odnosa između tadašnjega mjesnoga biskupa Petra Čule i hercegovačkih franjevac. Na ovim stranicama se doista ne možemo baviti ni genezom ni detaljima „hercegovačkog slučaja“, tek možemo iznijeti vlastiti dojam da već neko vrijeme taj sukob nije aktualan i da sve više nalikuje jednom ružnom reliktu prošlosti s kojim se nitko više ne želi ozbiljno baviti u izmijenjenim demografskim, vjerskim i pastoralnim uvjetima rada svećenika i redovnika u današnjoj Hercegovini. Ovdje ćemo se dotaknuti te teme samo zbog povezivanja Međugorja i slučaja dvojice tada mladih mostarskih kapelana, koji su i sami postali dijelom „hercegovačkog slučaja“.

Iznoseći pred Komisijom razloge za promjenu svoga stava prema Međugorju, biskup Žanić je u kontekst međugorskih ukazanja upleo „hercegovački slučaj“ i to preko dvo-

je“, zato su nakon nekog vremena trojica članova Uprave provincije podnijela ostavke (fra Marinko Leko, fra Ivan Dugandžić i fra Tomislav Vlašić). To je s vremenom izazvalo podjele i među franjevcima ne samo oko župe nego i oko Međugorja, kako u osvrtnu na to vrijeme ističe jedan od trojice članova Uprave koji su podnijeli ostavku, navodeći da su njih trojica u Upravi „predstavljali većinu Provincije, tako da je ona nakon njihove ostavke ostala manjinska Uprava, što je bitno utjecalo na odnose među fratrima. Ta manjinska uprava u namjeri da učvrsti svoje pozicije upadno se dodvoravala Biskupu uvjeravajući ga, između ostalog, kako ni članovi Uprave ne prihvaćaju Međugorje.“ (fra Ivan Dugandžić).

Kako su dvojica kapelana, fra Ivan Prusina i fra Ivica Vege, nakon svega i dalje nastavili pastoralno djelovati među vjernicima koji su postali dije-

...problem s podjelom župe u Mostaru započeo još krajem ljeta 1980., a njih dvojica su se 19. prosinca 1981. obratili nekima od međugorskih vidjelaca da se preko njih utječu Gospi u svezi toga slučaja, jer su smatrali da su nepravедно kažnjeni. Dakle, njihovo povezivanje s vidiocima dogodilo se pola godine nakon početka ukazanja pa je opravdano zapitati se kako bi njihov slučaj mogao imati ikakva utjecaja na pitanje (ne)autentičnosti Gospinih ukazanja u Međugorju?

BISKUP I KAPELANI

IVICA ŠARAC

Prošli prilog završili smo demantijem Ordinarijata zbog teških kvalifikacija na račun biskupa Mostarsko-duvanjske biskupije iznesenih u filmu Ami Drozda „Od Fatime do Međugorja.“ U tekstu kojega potpisuje generalni vikar don Željko Majić pozivaju se autori da „svoju tvrdnju dokažu“ i „dokumentima pokažu“, u protivnom „sami će se priznati kleveticima.“ Film je, kako je već rečeno, doista kontroverzan, no činjenica je da se radi o potpisanom uratku u kojemu autori s punim imenom i prezimenom stoje iza filma, izlažući se time ne samo moralnim nego i juridičkim sankcijama zbog eventualne klevete i iznošenja neistina. Činjenica je isto tako da film otpočeka dijeli duhove i ljudi različito komentiraju njegov sadržaj. Prema jednim, unutra su izneseni takvi dokazi koji u potpunosti objašnjavaju razloge biskupova nagloga preokreta u odnosu na njegov prvotni stav prema međugorskim ukazanjima, dok drugi misle da je nedopustivo davati prostora

jednom dokumentarnom filmu koji se tako ružno i klevetnički obara na biskupa. Na prigovore da je neprikladno jedan dokumentarni film koristiti kao ozbiljan izvor, potrebno je podsjetiti da se u historiografskoj praksi i dokumentarni filmovi koriste kao historiografski izvori, s bitnom napomenom da bi izrečene tvrdnje doista valjalo uzimati s rezervom sve dok se temeljito ne istraži i ne provjeri autentičnost dokumenata koji se „vrte“ u filmu.

U međuvremenu dok nam ne budu dostupni dokumenti iz filma, vratit ćemo se jednoj temi koja je u

dosadašnjim prilogima samo uzgred spomenuta, a koju je biskup Žanić u odgovorima pred Dijecezanskom komisijom doveo u vezu s Međugorjem: radi se o slučaju dvojice mostarskih kapelana ili promatrano u širem kontekstu o tzv. „hercegovačkom slučaju“. „Hercegovački slučaj“ je kolokvijalni naziv za jedan vrlo kompleksan unutarcrkveni spor kojim se evo više od jednoga stoljeća s manjim ili većim intenzitetom opterećuju odnosi unutar Katoličke Crkve u Hercegovini zbog pitanja podjele župa, a kulminaciju je dosegnuo 1968. u vrijeme krajnje

jice mostarskih kapelana: fra Ivica Vege i fra Ivana Prusine. Zapetljaj ovoga slučaja počinje prije početka međugorskih ukazanja. Naime, jedne nedjelje (31. kolovoza 1980.) biskup Žanić slaveći sv. Misu u franjevačkoj crkvi u Mostaru objavljuje osnivanje katedralne župe, koja bi nastala podjelom franjevačke samostanske župe sv. Petra i Pavla. Predviđeno je da četiri petine pripadnu katedralnoj, a jedna petina ostane franjevačkoj župi. Biskup je dodao da su se s planiranom podjelom složili franjevci, a onda se za riječ javio župnik fra Marinko Leko (koji je ujedno bio i član Uprave Hercegovačke franjevačke provincije) i pred vjernicima u nazočnosti biskupa osporio njegovu tvrdnju da su se franjevci složili s takvom podjelom. Biskup mu je nakon toga oduzeo jurisdikciju i kanonsku misiju. Budući da podjela dotadašnje franjevačke samostanske župe, kako se ističe s franjevačke strane, „nije provedena prema prethodno postignutom sporazumu između Biskupa i Uprave provinci-

lom novoosnovane katedralne župe, zbog toga su na zahtjev biskupa Žanića udareni crkvenim kaznama. Obojica su 29. siječnja 1982. otpušteni iz Reda i to bez prava priziva. Vidjeli smo da je problem s podjelom župe u Mostaru započeo još krajem ljeta 1980., a njih dvojica su se 19. prosinca 1981. obratili nekima od međugorskih vidjelaca da se preko njih utječu Gospi u svezi toga slučaja, jer su smatrali da su nepravедно kažnjeni. Dakle, njihovo povezivanje s vidiocima dogodilo se pola godine nakon početka ukazanja pa je opravdano zapitati se kako bi njihov slučaj mogao imati ikakva utjecaja na pitanje (ne)autentičnosti Gospinih ukazanja u Međugorju? U izjavi pred Komisijom biskup Žanić kaže da je presudan moment za promjenu njegova mišljenja o Međugorju bilo saznanje da mu je jedna vidjelica (Vicka Ivanković) lagala u svezi slučaja s dvojicom kapelana, a to se navodno dogodilo 14. siječnja 1982. O tomu su ovako navedene biskupove riječi: „Ispočetka sam stvarno mislio:

Moglo bi biti! Ali odlučno mi je bilo kad je Vicka (14. 1.) rekla da ne zna za dva kapelana. Slagala mi je! Tu je završena moja sigurnost: Nema u Međugorju ništa!“ Na temelju njegovih kasnijih izjava na tu temu, vjerojatnije je ipak da je biskupa više od navodne laži zasmetalo to što je prema kazivanjima vidjelaca Gospa davala povoljnije odgovore za kapelane („da ostanu mirni“), nego za biskupa („da se prenaaglio“). Ako je suditi prema knjizi jedne autorice koja je na tu temu obavila razgovor s biskupom Žanićem, on se prilično kruto ponio prema slučaju dvojice mladih svećenika: „Ja sam njemu (Ivici Vegi) digao jurisdikciju i on mora otići odavde. Po crkvenom zakonu nisam dužan kazati ni njemu, ni njegovom provincijalu, ni generalu zašto ga tjeram. Nisam dužan. Crkveni zakon mi to dozvoljava. Dakle Gospa zna da ja u tome ne mogu pogriješiti, da ja njega mogu bez ikakvoga razloga poslati. Idi!“

Ispostavilo se nekoliko godina kasnije da je u ovom slučaju ipak bilo nečije pogriješke! Naime, njih dvojica su podnijeli utok Svetoj Stolici i godinama čekali na rješenje. U međuvremenu je fra Ivica Vege napustio svećeništvo i redovništvo te zasnovao obitelj. Napokon je 27. ožujka 1993. stigao i konačni pravorijek Apostolske signature (br. 17907/86), vrhovnog sudišta Svete Stolice, kojom je njihovo otpuštanje iz Reda proglašeno „prekršajem zakona“ i poništeno.

ŠTO KAD PONESTANE RADOSTI U NAŠIM OBITELJIMA?

Isus svoje javno djelovanje, svoje „prvo znamenje“ započinje u Kani Galilejskoj sudjelujući na jednoj svadbi. Na molbu svoje Majke u trenutku kada ponestaje vina On čini čudo. Pretvara vodu u vino. Možemo se pitati zašto je baš na ovaj način Isus započeo svoje javno djelovanje. Na jednoj svadbi? Koju poruku Isus šalje tebi i meni ovim evanđeoskim događajem? Gospodin svojom prisutnošću na svadbi u Kani blagoslivlja brak kao zajednicu muškarca i žene. Poručuje kako supružnici u braku nisu sami, posebno

MIRTA MILETIĆ

u teškim situacijama života. On je taj koji bdije nad svakim kršćanskim brakom. I On, Riječ koja je tijelom postala raste u jednoj obitelji. Živi sve radosti i izazove obiteljskog života. Svadba na kojoj je ponestalo vina oslikava dramu i izgubljenost svakog čovjeka. Čovjeka koji je izgubio radost, vino života. Brak dvoje ljudi koji je postao navika, pun razočaranja. Brak u kojem se više ne oprašta već traži vlastito pravo. Vino simbolizira puninu i radost života. Puninu i radost jednog braka. Gospodin želi naše brakove učiniti plodnima, želi da naši

brakovi imaju boju, okus i miris. Kao vino. Opasnost svakog braka je da se s vremenom pretvori u vodu, u močvaru. Da supružnici više ne vide smisao i cilj zajedničkog života. Dakle, valja nam živjeti, a ne životariti. Valja nam gorjeti, a ne dimiti. Isus od naših života želi najbolje, kao najbolje vino koje sluge donose ravnatelju stola.

Sveti Ivan piše kako su Isusovi učenici zahvaljujući novom vinu, povjerovali u Njega. Transformirali su se. Njihov život je postao čudo. Dopuštam li se i ja transformirati? Je li moj život tmuran i siv? Vjerujem li da moj poziv može imati boju i okus? Ili sam se pomirio s osrednjošću? Isusovo čudo upućuje na Vječnost iz koje dolazi Isus. On je Riječ, Logos. On je smisao svakog ljudskog postojanja. On ovim događajem najavljuje i onaj konačni „čas“ kada će umrijeti na križu od

kojeg će nam doći život. Sveti Irenej kaže kako vino Kane Galilejske simbolizira euharistiju. U euharistiji vino postaje otkupiteljska krv Sina Božjega. U euharistiji nam Isus ostavlja sebe, kao snagu i zaštitu. Izvor iz kojeg možemo crpiti smisao i optimizam života. Euharistija nam daje predokus Neba.

Pred nama je sveto vrijeme korizme. Možemo reći kako nas događaj u Kani uvodi u otajstvo Isusovog predanja za čovjeka. Raspeta Ljubav daje priliku svakom čovjeku da se u slobodi opredjeli za Stvoritelja. Križ je ideal ljubavi koji poziva na nasljedovanje. Kao što su se učenici transformirali gledajući čudo tako je i Korizma nama poziv na transformaciju. Gospodin želi transformirati naš odnos s Njim. Čezne za našim potpunim srcem, ne polovičnim. Želi naše djetinjje pouzdanje u Boga Oca.

sudara sa svim njihovim dotadašnjim iskustvima, znanjem. Isus traži da napune posude vodom te ih predaju ravnatelju stola. No ipak slušaju. Poslušni su. Bez njihove poslušnosti ne bi bilo niti čuda. I upravo su oni, sluge, koji su najprije ulili vodu u posude, svjedoci čuda. Oni su jedini znali Tko je pretvorio vodu u vino. Ravnatelj stola je prepoznao kvalitetu novog vina, ali nije znao da je do prije nekoliko trenutaka to bila tek obična voda u posudama.

Isusa prepoznaju maleni i poslušni. Oni koji aktivno surađuju s Njim. S druge strane ostaje nepoznat onima koji rade sami bez oslonca na Gospodina. Njihov život na prvu i može biti prožet uspjesima i sretnim životom, no čovjek se uvijek suočava s događajima koji nadilaze njegove ljudske snage. Sve ljudsko ima limit i nema odgovore na patnju, križ, grijeh. Dakle važno je u ovoj korizmi napraviti korak iskrenosti prema Gospodinu i biti pozoran na Njegovu Riječ. Važno je razumjeti da mi trebamo jednostavno i ponizno, s povjerenjem poslušati Isusove upute. Izvršiti te upute. To je ono što se od nas traži u svakodnevnim situacijama. Ulijevati u posude našeg bogoslužja, našeg odnosa s

Foto: Arhiv ICMM

Pred nama je sveto vrijeme korizme. Možemo reći kako nas događaj u Kani uvodi u otajstvo Isusovog predanja za čovjeka. Raspeta Ljubav daje priliku svakom čovjeku da se u slobodi opredjeli za Stvoritelja. Križ je ideal ljubavi koji poziva na nasljedovanje. Kao što su se učenici transformirali gledajući čudo tako je i Korizma nama poziv na transformaciju. Gospodin želi transformirati naš odnos s Njim. Čezne za našim potpunim srcem, ne polovičnim. Želi naše djetinjje pouzdanje u Boga Oca.

Pogledajmo u posude svoga života i zvanja koja smo izabrali! Kako živimo brak? Kako posvećeni poziv? Isusu je uvijek važna iskrenost. Važno je na početku korizme „skenirati“ stanje naše duše. Gdje smo u odnosu na Gospodina? Kakve su nam posude molitve, posta, milostinje, mjesečne ispovijedi, dobrih djela. Pune ili prazne? Isus ne može činiti čudesu u našim životima ako ne napunimo posude vodom. Do vrha! Tek tada Isus može vodu pretvoriti u vino. On daje vino, ali traži naš korak, našu zauzetost, poslušnost. Zapravo želi suradnju jer smo tako i stvoreni. Kao sustvaratelji Božji! Pored iskrenosti važna je i poslušnost. Poslušaj ono što ti Isus stavlja na srce bez kalkuliranja i razmišljanja. Sluge na svadbi ne razmišljaju puno. Svjesni su rizika i sramote. Od njih se traži nečuvano, nešto što se

Bogom tu vodu naše svakodnevnice, naše molitve, vapaje, vršenje svakodnevnih poslova. I Bog će našu 'kvantitetu' pretvoriti u 'kvalitetu', u radost, u ispunjen i skladan život.

Ove korizme odlučimo ući u potpun odnos s Isusom, do kraja. Zašto smo često bez radosti? Zato što nismo ušli u odnos s Isusom do kraja. Zato je korizma povlašteno, blagoslovljeno vrijeme, vrijeme milosti. Imamo priliku još jednom preispitati taj najvažniji odnos i dopustiti Isusu da zauzme jedino mjesto koje zaslužuje – prvo i najvažnije mjesto u našem srcu. Post i pokora će pomoći da krotimo u sebi sve ono što nam smeta da taj odnos bude iskren i potpun. Ustrajna molitva i intenzivan sakramentalni život osposobljavat će nas, malo pomalo, korak po korak, za iskrenu ljubav. Želim nam svima blagoslovljenu i plodnosnu korizmu. Korizmu u kojoj se ne odričem da bih sebi ili drugima pokazao da nešto mogu postići, nečega se odreći, već korizmu u kojoj se odričem kako bih bio sposobniji ljubiti i predati cijelo svoje srce Isusu. A tada i naše obitelji odišu radošću, mirom i blagoslovom.

Zaređen sedmi biskup prema sporazumu Svete Stolice i Kine

Mons. Taddea Wanga Yueshenga imenovao je papa Franjo biskupom Zhengzhoua 16. prosinca 2023., a vijest o imenovanju objavljena je 25. siječnja 2024. na dan ređenja, u okviru Privremenog sporazuma između Svete Stolice i Narodne Republike Kine potpisanog 2018. godine.

Tiskovni ured Svete Stolice objavio je da je biskup rođen u Zhumadianu, Henanu, 1966., te je studirao filozofiju i teologiju na Central South Seminary do 1993. Za svećenika je zaređen u Hankou 1993. Bio je župnik u Zhenghouu. Od prosinca 2011., župnik je u okrugu Huiji u Zhengzhouu, u pokrajini Henanu.

Agencija Fides Papinskih misijskih djela podsjeća da nakon obnove crkvenog života koji je započeo kasnih 70-ih godina, biskupija Zhengzhou nije imala nijednog biskupa, nego samo upravitelje biskupije. Od 80-ih prošloga stoljeća, nekoliko je crkvi obnovljeno ili nanovo izgrađeno. Crkveni život nastavio se, ali bez povratka intenziteta procvata koji je bio 50-ih godina. Tada je od četiri milijuna stanovnika bilo više od dvadeset tisuća krštenih katolika.

Danas, s više nego udvostručenim stanovništvom, broj katolika kreće se od deset do dvadeset tisuća krštenika, prema procjenama iz različitih izvora.

Od potpisivanja Privremenog sporazuma između Svete Stolice i NR Kine, iz 2018., podsjeća Fides, u Kini više nije bilo nelegitimnih biskupskih ređenja, onih koja su se slavila bez Papinskog pristanka, a koja su od kasnih 50-ih uzrokovala bolne rascjepa među kineskim katolicima.

Od navedenog potpisivanja bilo je šest novih biskupskih ređenja u Kini.

U istom je razdoblju šest tzv. „tajnih“ biskupa, postavljenih u prošlosti bez obzira na državne protokole, zatražilo i dobilo priznanje svoje uloge i od strane civilnih vlasti. Među njima je i biskup Nanyanga mons. Pietro Jin Lugang, iz Henana, kojega je Vlada NR Kine službeno priznala 30. siječnja 2019. godine.

Papa Franjo proglasio svetom Mariju Antoniju de San José

Mariju Antoniju de San José, poznatiju i pod imenom Mama Antula, papa Franjo kanonizirao je u nedjelju 11. veljače u bazilici svetoga Petra.

Uz brojne biskupe i svećenike, na slavlju kanonizacije sudjelovalo je oko pet tisuća vjernika, među kojima su bili i hodočasnici iz nadbiskupije Portiña, u kojoj je papa Franjo nekoć bio pastir. Također, na slavlju kanonizacije sudjelovao je i Javier Milei, novoizabrani predsjednik Argentine.

Sveta María Antonia (1730.-1799) živjela je u Argentini u doba kada je isusovački red bio protjeran iz te zemlje. No, tada je María Antonia, laikinja, počela sa širenjem ignacijanske duhovnosti diljem zemlje.

U svojoj homiliji papa Franjo papa Franjo je rekao: “Danas je ona za nas uzor apostolskog žara i odvažnosti. Kad su isusovci

bili protjerani [iz Argentine], Duh je u njoj zapalio misionarski plamen temeljen na povjerenju u providnost i ustrajnosti. Pomolimo se danas Mariji Antoniji, svetoj Mariji Antoniji de Paz de San José, da nam pomogne.”

Nakon što su pod Michelangelovom kupolom svečano otpjevane litanije Svih svetih, Papa je izgovorio formulu kanonizacije, a zatim je izložena relikvija nove svete.

Jedan od onih koji su prinisili euharistijske darove na oltar, bili su Claudio Perusini i njegova obitelj. Naime, Claudio je čudno ozdravio zagovorom nove svete i to čudo utrlo je put njezinoj kanonizaciji.

Prigodom ovog svečanog događaja diljem Argentine održana su bdjenja, a čin kanonizacije mogao se uživo pratiti na trgovima.

U Indiji uhićen svećenik

U saveznoj državi Uttar Pradesh policija je nakon prijave hinduističkih nacionalista uhitila oca Dominica Pinta iz dijeceze Lucknow objavila je u utorak 6. veljače azijska tiskovna služba Ucanews, prenosi KNA. Hinduistički nacionalisti tvrde da je u biskupijskom središtu “Navintha Pastoral Centre” organiziran masovni skup u svrhu preobraćenja hindu na kršćanstvo. Biskupija je odbacila te optužbe.

“U optužbi nema ni zrnce istine”, izjavio je biskupijski kancelar o. Donald D’Souza, prenosi Ucanews. “Nitko nije prešao na kršćanstvo niti je od ikoga zatraženo da postane kršćaninom”, rekao je o. D’Souza. Uhićeni svećenik Pin to čak nije ni sudjelovao na skupu, nego je samo dao prostorije na raspolaganje.

U Assamu i Uttar Pradeshu na vlasti je hinduistička nacionalistička “Indijska pučka stranka” (BJP) predsjednika indijske vlade Narendre Modija. Stranka se oslanja na ideologiju “Hindutva”, koja sve Indijce smatra hinduistima. Sukladno tome, indijski kršćani i muslimani smatraju se pripadnicima “inozemnih vjeroispovijesti”, koji iz “navike” i “sebičnosti” ne žele “priznati” da su zapravo hinduisti.

Još jedna povijesna crkva u Turskoj bit će pretvorena u džamiju

Povijesna crkva Sankt Salvator in Chora u Istanbulu bit će uskoro pretvorena u džamiju, nakon što je takvu sudbinu 2020. doživjela poznata Hagia Sophia.

Crkva Sankt Salvator in Chora, koja je u cijelome svijetu poznata po svojim freskama, uskoro će se pretvoriti u džamiju u jeku politike islamizacije u Turskoj. Objavila je to u subotu 10. veljače KNA, pozivajući se na rimsku tiskovnu službu Fides i turski list Yeni Safak.

Buduća “Džamija Kariye” služila je 79 godina kao muzej, a 23. veljače trebala bi primiti prve muslimanske vjernike na molitvu. Povijesne freske neće biti prebojane, nego samo prekriveno posebno za tu namjenu zgotovljenim crvenim zavjesama.

Crkva Sankt Salvator in Chora nalazi se u sjeveroistočnom dijelu stare gradske jezgre Istanbula i smatra

se jednim od najvažnijih primjera bizantske sakralne arhitekture.

Kao i u slučaju Hagia Sophie, turska vlada pod predsjednikom Recepom Tayyipom Erdoğanom najavila je 2020. poništenje ugovora iz 1958. o korištenju crkve kao muzeja. Odluku o tome već je donio odgovarajući sud. Sankt Salvator in Chora nastao je kao samostan u 6. stoljeću, kojemu je u 12. stoljeću pridodana crkva. Nakon osmanskog osvajanja Carigrada 1453., crkva je 1511. pretvorena u džamiju. Freske, koje prikazuju utjelovljenje Krista Spasitelja svijeta tada su prekrivene krečom, ali nisu uništene. Crkvu su nakon Drugog svjetskog rata restaurirali američki stručnjaci i ona je od 1945. po nalogu tadašnje turske vlade služila kao muzej. Ta je odluka u međuvremenu ukinuta i sada očito predstoji konačno pretvaranje u džamiju.

U Švicarskoj prvi put više nereligioznih nego katolika

Premda oko dvije trećine Švicaraca pripada nekoj vjerskoj zajednici, stanovništvo bez vjerske pripadnosti prvi je put najveća skupina u Švicarskoj. S udjelom od 34 posto prvi su put prestigli katolike (32 posto), objavio je 26. siječnja švicarski Savezni zavod za statistiku.

Dok su se vjerske zajednice, poput evangeličke reformirane, posljednjih godina stalno smanjivale, skupina bez vjerske pripadnosti bilježi porast od više od 13 posto od 2010. U kantonima Basel-Stadt i Neuchâtel čak čini i većina stanovništva, navodi tamošnji zavod za statistiku u svom priopćenju. U prosjeku,

osobe bez vjerske pripadnosti prilično su mlade, među onima u dobi od 25 do 34 godine njihov je udio bio 42 posto u 2022. godini. To su pokazali najnoviji rezultati o religijama iz strukturnog istraživanja Saveznog zavoda za statistiku (BFS).

S 32 posto, katolici sada čine drugu najveću skupinu, ispred članova Evangeličke reformirane regionalne Crkve (21 posto) i drugih vjerskih zajednica (13 posto). To su uglavnom ostale kršćanske i islamske vjerske zajednice (po 6 posto).

Stanovništvo bez vjerske pripadnosti je mlađe od ostatka stanovništva. Samo 16

posto osoba u dobi od 75 i više godina nije nijedne vjere, dok je udio u sljedećoj mlađoj skupini stalno rastao (s izuzetkom najmlađe dobne skupine od 15 do 24 godine). Proporcionalno, vjerski neopredijeljeni najzastupljeniji su u dobnoj skupini od 25 do 34 godine (42 posto). Ukupno gledajući, više je muškaraca koji ne pripadaju nijednoj religiji nego žena (36 posto naspram 31 posto).

Mnogi su se svoje vjerske pripadnosti odrekli tek kasnije u životu. Rezultati dubinskog istraživanja o jeziku, vjeri i kulturi iz 2019. godine pokazali su da je oko dvije trećine osoba bez službene vjerske pripadnosti u djetinjstvu pripadalo nekoj vjeri. Prije toga oko polovice tih

ljudi pripadalo je Katoličkoj Crkvi, a 40 posto Evangeličkoj reformiranoj Crkvi. Glavni razlog odustajanja od vjerske pripadnosti je to što su izgubili vjeru ili je uopće nisu imali (15 posto, odnosno 17 posto). Gotovo trećina nije suglasna s izjavama predstavnika vjerske zajednice.

Prema Saveznom zavodu za statistiku, gotovo trećina ljudi bez vjerske pripadnosti smatra se duhovnima. Religija ili duhovnost igraju donekle ili vrlo važnu ulogu u određenim situacijama, čak i za ljude bez vjerske pripadnosti, npr. u teškim trenucima života (28 posto) ili u slučaju bolesti (22 posto). Oko 30 posto njih ne vjeruje u Boga, ali vjeruje u višu silu.

JOHN HENRY NEWMAN

OBNOVITELJ CRKVE U ENGLESKOJ

FRA TOMISLAV PERVAN

Svjedoci smo posljednjih desetljeća masovnoga egzodusa iz Katoličke Crkve, a u posljednje vrijeme i raslojavanja unutar same Crkve nakon prijepornih odluka sadašnjega pontifikata. Vrijedi u ovo doba pomutnje i nesnalaženja osvijetliti lik koji je doslovce ponovno oživio, uskrsnuo Katoličku Crkvu u Engleskoj, nakon tri stoljeća progona i isključivanja iz javnoga života. Riječ je o kardinalu Newmanu koga je prije petnaestak godina papa Benedikt proglasio blaženim, a papa Franjo prije pet godina svetim. Mnogi se danas, u stvaranju novina i novotarija u crkvenom nauku, pozivaju na njegov nauk o razvitku crkvenog nauka i dogme, dok je on zapravo išao prema izvorima, prema korijenu crkvenoga nauka, prema biotopu vjere sadržanu u Isusovoj osobi i nauku.

Upravo hod prema povijesnim izvorima bijaše za njega odlučni trenutak za prijelaz u Katoličku Crkvu, nakon što je pola svoga životnog vijeka, 45 godina, živio kao svećenik i profesor u anglikanskoj zajednici. Newmanovo obraćenje 1845., šesnaest godina nakon Katoličke emancipacije (1829.) kojom su i katolici dobili pravo političkoga glasa te pet godina prije ponovne uspostave katoličke hijerarhije u Engleskoj, navijestilo je katoličko buđenje koje će doživjeti uskrsnuće katoličke vjere i Crkve na engleskom govornom području.

NEWMAN I KATOLIČKI PREPOROD

U rujnu 2010. papa Benedikt XVI. posjetio je Veliku Britaniju. Pohodio je mjesta u Londonu koja su imala katoličku tradiciju i značaj: Westminster Hall, u kome je suđeno sv. Tomi Moru, Westminstersku opatiju kako bi se pomolio u svetištu sv. Edwarda Priznavaoca. Blagoslovio je mnoštvo u Hyde Parku, samo nekoliko koraka od mjesta Tyburn Tree, žrtvenika na kome su ubijeni brojni katolički mučenici. Kao da su pažljivo birana mjesta za Papin posjet tako da i Engleze podsjetu na njihovu katoličku baštinu te upozore na opasnosti svojstvene sekularnoj nesnošljivosti prema Crkvi. Svrha Papina posjeta, međutim, nije primarno bila slaviti englesku katoličku baštinu, nego proglasiti blaženim Johna Henryja Newmana. Čineći to

Papa nije toliko slavio povijest koliko ju je zapravo stvarao. Stvarao je povijest svojim pohodom Britaniji. Newman je prvi Englez proglašen blaženim od doba reformacije; bio je i prvi Englez od sedamnaestog stoljeća uzdignut na čast oltara.

John Henry Newman rodio se 1801., u samu zoru devetnaestog stoljeća, a živio je do 1890. kada je sunce počelo zalaziti nad tom turomnom i kataklizmičkom epohom. Tijekom Newmanova duga i krajnje ispunjena života nove ideje uzrokovale su seizmičke promjene i potrese u načinu na koji je moderni čovjek sebe poimao i doživljavao. Karl Marx pretvorio je Hegelove ideje u revolucionarnu politiku, prizivajući na pozornicu ideologiju koja će do danas odnijeti stotinu milijuna života. Charles Darwin smislio je evoluciju vrsta od primitivnih početaka, čime je pokrenuo pojam biološke progresije i darvinizma sa svim posljedicama. Friedrich Nietzsche bogohulno je proglasio smrt Boga, čime je obogotvorio čovjeka. Sigmund Freud zamijenio je čovjekovu svjesnu volju podsvjesnim kompleksima zamjenjujući racionalne moralne izbore iracionalnim psihološkim porivima. Revolucije su zahvatile Europu jer su nacionalizam i socijalizam prijetili starom poretku, sijući sjeme nacizma i njegova komunističkoga Velikog brata. Britansko carstvo proširilo se globusom udarajući temelje globalizmu. Bilo je to vrijeme promjena i nesigurnosti, a opet, u isto vrijeme, kao što svjedoči Newmanov život, bilo je to vrijeme religioznog buđenja i oživljavanja tradicionalizma.

Newmanovo vlastito mjesto unutar katoličkog preporoda je krajnje značajno. On je doista iskonski otac buđenja vjere u mnogima. Vjeru je živio kao osobnu biografiju, od početka do kraja. Rijetko se kada trajni povijesni zaokret može povezati s jednim imenom. U slučaju Johna Henryja Newmana to je gola istina, naime, usamljeni glas anglikanskog svećenika i sjajnog profesora iz Oxforda povod je procvata „drugog proljeća“ Katoličke Crkve u Engleskoj nakon stoljeća šutnje, pa i krvavog mučeništva. To neočekivano proljeće došlo je kao plod mučne nutarnje tjeskobe: Newman se od 1843. povu-

John Henry Newman rodio se 1801., u samu zoru devetnaestog stoljeća, a živio je do 1890. kada je sunce počelo zalaziti nad tom turomnom i kataklizmičkom epohom. Tijekom Newmanova duga i krajnje ispunjena života nove ideje uzrokovale su seizmičke promjene i potrese u načinu na koji je moderni čovjek sebe poimao i doživljavao.

kao na tri godine u malo selo Littlemore kako bi provjerio trajni nemir i upozorenja svoje savjesti. Odluka je donesena u listopadu 1845., krajnje ponizno. On se konačno preselio u Petrov Rim – Rim, koji je Newman u svojim mladim godinama opisivao kao 'Babilonsku bludnicu' a papu kao Antikrista. Kakav put i kakva drama savjesti! Ta životna drama okončana je 11. kolovoza 1890., kada je Newman, nakon tolikih godina kleveta - sa strane Lava XIII. uzdi-

gnut na kardinalsku čast – te tiho i neprimjetno preminuo u Birminghamu među subraćom u Oratoriju sv. Filipa Nerija. Engleska mu je priredila nezapamćen ispraćaj.

ENGLEZI I KATOLICIZAM

U vrijeme Newmanova rođenja Katolička Crkva u Engleskoj bila je uglavnom iskorijenjena iz javnog života i svijesti. Između 1530-ih i 1680-ih bezbrojni katolici bili su ubijeni zbog svoje vjere. Postoji više od stotinu kanoniziranih i blaženih engleskih mučenika zatim mnogi drugi čiju konačnu žrtvu za vjeru Crkva nije službeno priznala. Nakon takozvane „Slavne“ revolucije 1688.,

Rijetko se kada trajni povijesni zaokret može povezati s jednim imenom. U slučaju Johna Henryja Newmana to je gola istina, naime, usamljeni glas anglikanskog svećenika i sjajnog profesora iz Oxforda povod je procvata „drugog proljeća“ Katoličke Crkve u Engleskoj nakon stoljeća šutnje, pa i krvavog mučeništva.

koja je svrgnula katoličkog monarha, Jamesa II., dva ustanka tražila su povratak na prijestolje istinskih kraljevih nasljednika U drugom od ovih ustanaka, u bitci kod Cullodena 1746., uništena je svaka izgledna nada u povratak katoličke monarhije. Nakon više od dvjesto godina nemilosrdnih progona sve se činilo izgubljenim za malobrojno katoličko stanovništvo Engleske. Mali broj otpornih obitelji koje su se uporno držale predane vjere, unatoč trajnom ratu i progonu te iscrpljivanju, pomirile su se s time da budu na rubu života, isključene iz bilo kakve uloge u politici i društvu. To je bio svijet u kojem se Newman rodio i u kojem je trebao (od)-igrati glavnu ulogu nakon obraćenja.

Newmanovo obraćenje 1845. navijestilo je novo proljeće Crkve koje će doživjeti uskrsnuće vjere u engleskom govornom području. Prije Newmanova obraćenja Britanci su katolicizam doživljavali kao stranu religiju koju su prihvaćali

južnjački i praznovjerni mediteranski likovi. Dok se britanski imperij širio cijelim svijetom, dotle su moć Italije, Španjolske i Portugala slabile do relativne nemoći; Britancima je bilo lako osjećati se nadmoćnima i gospodarima mora i svijeta. Katolicizam je bio primitivna i zaostala vjera za natražne ljude.

Taj je engleski snobizam bio krajnje zbunjen Newmanovim prijelazom u Katoličku Crkvu. Newman je bio poznat i priznat kao najprofinjniji um svoga doba pa je teško bilo odbaciti priklanjanje i podvrgavanje takva intelektualnog genija povijesnim i dogmatskim tvrdnjama Rima.

Newman je intenzivno proučavao ranu Crkvu i zaključio da je vjera crkvenih otaca bila ista sveta, katolička i apostolska koju je propovijedala i naučavala Katolička Crkva njegova vremena. Newmanova učestalost i njegova rječitost u izražavanju potresla je anglikanski *establishment*, dovodeći u pitanje pretpostavke i

predrasude na kojima su izgrađeni temelji engleske, anglikanske zajednice.

Slijedom Newmanova obraćenja veliki val obraćenika iz viših slojeva društva slijevao se u Tiber. Obraćenja su postala popularna i moderna. U isto doba veliki priljev irskih imigranata, koji su bježali zbog godina gladi, uvelike je povećao broj katoličkoga radništva u Engleskoj. Gotovo preko noći katoličanstvo je postalo značajna snaga u britanskom društvu, prisutnost sve većeg broja obrazovanih obraćenika podudarala se s porastom i irskih imigranata. Rezultat bi bio katolički preporod koji će trajati više od jednog stoljeća.

NEWMANOVNO ZNAČENJE U VJERI I KULTURI

Prvo razdoblje toga oživljavanja moglo bi se nazvati *Newmanovo razdoblje* od obraćenja toga velikana 1845. do njegove smrti 1890. Drugo razdoblje, ili ono što bi se moglo nazvati dekadentnim interludijem obuhvaćalo bi posljednje desetljeće

Newmanovo obraćenje 1845. navijestilo je novo proljeće Crkve koje će doživjeti uskrsnuće vjere u engleskom govornom području. Prije Newmanova obraćenja Britanci su katolicizam doživljavali kao stranu religiju koju su prihvaćali južnjački i praznovjerni mediteranski likovi. Dok se britanski imperij širio cijelim svijetom, dotle su moć Italije, Španjolske i Portugala slabile do relativne nemoći; Britancima je bilo lako osjećati se nadmoćnima i gospodarima mora i svijeta. Katolicizam je bio primitivna i zaostala vjera za natražne ljude.

stoljeća u kome su pisci i umjetnici *fin de siècle* prijateljevali s Rimom i na kraju se priklonili Crkvi. Među obraćenicima iz toga desetljeća bili su Oscar Wilde, Aubrey Beardsley, Ernest Dowson i Lionel Johnson. Sljedeće veliko razdoblje oživljava-

nja moglo bi se nazvati razdobljem Chester-Belloc, u kojem su dominirali orijaši kao Hilaire Belloc i G.K. Chesterton, i taj se protezao od 1900., pojave Chestertona, do godine njegove smrti 1936. Posljednje razdoblje moglo bi se nazvati

razdobljem uključivosti u kome su dominantni likovi bili J.R.R. Tolkien i C.S. Lewis, u rasponu od 1937., kada je objavljen *Hobbit*, do 1973., godine Tolkienove smrti.

Može se slobodno ustvrditi da se snaga i raspon katoličkog preporoda, koji je katoličanstvo stavio u središte, pa čak i u vrhunac umjetničkog i kulturnog života Britanije, ne bi dogodio da nije bilo Newmanova obraćenja čija se katalitička priroda teško može precijeniti.

Smještajući Newmanovo značenje u njegovo povijesno surječje također je potrebno, makar i u kratkim crtama, osvrnuti se na njegov utjecaj kao povjesničara, teologa, filozofa, pedagoga, apologeta, romanopisca i pjesnika.

Newmanovo značenje kao povjesničara ukorijenjeno je u njegovu pionirskom radu o ranoj Crkvi, koji ga je uvjerio, kao što je uvjerio i naraštaje onih koji su ga čitali, da proučavanje otaca i ranih hereza pruža uvjerljive dokaze o istinitosti tvrdnja Rimske Crkve. Newman je tvrdio, a njegov je rad to pokazao da, što je netko više uronjen u povijest, tim više postaje katolikom.

Kao teolog, Newman je s pravom slavjen zbog svoga *Eseja o razvoju kršćanskoga nauka* (1845.), koji je bio iznimno utjecajan na razumijevanje Crkve spram činjenice kako se njezin nauk razvijao i razvija, a da se u svojoj biti nikada nije promijenio. Najsazetiji sažetak toga razumijevanja razvoja crkvenog nauka dao je Tolkien u pismu svomu sinu, u kojem je Crkvu usporedio sa stablom. Pogrešno je golemo stablo, tj. Crkvu, nakon dva tisućljeća razvoja, smatrati inferiornom u odnosu na sjeme iz koga je izraslo ili mladicu koja je nekoć bila, tj. ranu Crkvu. Stablo - Crkva je identična kroz sva vremena, organski se razvija i raste, a da nikada nije mijenjala svoju bit, „stablo“, tj. istinu koju Crkva naučava i istinu koja ona jest.

U filozofiji, Newman je najpoznatiji po *Eseju u pomoći gramatici pristanka* (1870.), koji očituje neprimjerenost redukcioniističkog razmišljanja, poput logike, kao sredstva shvaćanja punine istine. Do vjere se dolazi suodnosom konvergentnih vjerojatnosti na koje treba volja pristati.

ZAGOVORNIK SLOBODE I UMJETNOSTI

Kao pedagog, Newman je zagovarao slobodne umjetnosti u *Ideji sveučilišta* (1852.), ujedinjujući klasike pogsanske

antike s baštinom kršćanskoga svijeta. Kao apologet njegova temeljna *Apologia pro Vita Sua* (1864.) ostaje jednom od najvećih duhovnih autobiografija koje su ikada napisane, možda najveća, s iznimkom Augustinovih *Ispovijesti*. Uloga apologeta očituje se i u njegovim romanima *Gubitak i dobitak* (1845.) i *Callista* (1855.), kao i u njegovim propovijedima i teološkom bavljenju sa zabludama anglikanizma. Posljednje, ali nedvojbeno ne manje važno, zauzima Newmanovo mjesto proznog stilista vrhunškoga dometa te kao pjesnik prvog ranga.

Prije nego što zaključimo, usput se valja osvrnuti na potonje generacije poznatih obraćenika na koje je Newman imao velik utjecaj. Među njima je Gerard Manley Hopkins, nedvojbeno najveći pjesnik u doba velikih pjesnika, koga je sam Newman primio u Crkvu 1866. Drugi kojima je Newman znatno pomogao na njihovom putu do Rima su Oscar Wilde, Maurice Baring, R.H. Benson, Christopher Dawson, Ronald Knox, Evelyn Waugh, Graham Greene, Muriel Spark i Alec Guinness, da spomenemo samo nekoliko slavni. Treba spomenuti i Hilaire Belloc i J.R.R. Tolkiena, dvojicu divova katoličkog preporoda, koji su se obrazovali u *Oratoriju* u Birminghamu što ga je Newman osnovao.

Na toliko je načina John Henry Newman bio blagoslov za Crkvu. Stoga je dostojno i pravedno da ga je Crkva podigla na čast oltara. Newman je od mladih dana govorio kako je cilj života svetost. John Henry Newman proglašen je svetim 13. listopada 2019. Ufamo se da će biti proglašen i crkvenim naučiteljem novoga doba.

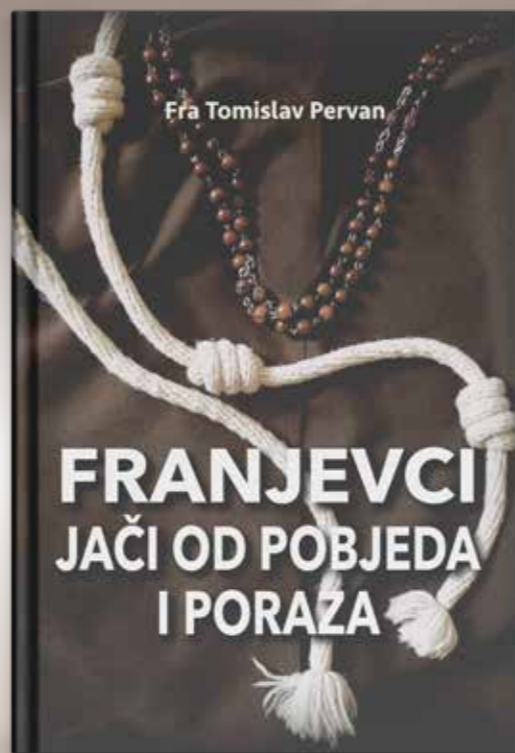
Vjera kao imenica jest apstrakcija. Za Newmana vjera je egzistencija. Njegova egzistencija bijaše vjerovanje, od mladih dana, kad je kao petnaestogodišnjak imao snažno iskustvo da Bog postoji. Tada se odlučio postati svećenikom i živjeti u celibatu „Vjerovati“ je prije svega „djelatna riječ“. Sažeto kazano: „Vjera“ ne postoji. Postoje ljudi koji vjeruju. Uvijek postoje ljudi za koje je Bog stvarniji od knjige koju upravo čitaju pa i od Svetoga pisma. Za Abrahama Bog nije ideja, nego je za njega riječ „Bog“ bila egzistencijalni zaokret, egzodus iz vlastita života. Vjera ima mnogo zajedničkoga s glazbom i umjetnošću: ne mogu se isključiti vid i sluh.

Riječ je samo onda riječ kada se čuje i razumije, inače bi riječi bile zvučni valovi ili buka. Svako znanje uvijek je znanje o osobama. Razmišljanje se nikada ne odvija na način računalnoga stroja. Stoga uvijek moramo posjećivati mjesta gdje ljudi žive svojim stvarnim životom, sa svojim žudnjama, strahovima, nadama i radostima. Newmanova odlučna racionalna opcija je obrana svijeta života, razmišljanja običnih ljudi, protiv hegemonije racionalizma i kolonizacije svih područja života sa strane znanosti.

Na toliko je načina John Henry Newman bio blagoslov za Crkvu. Stoga je dostojno i pravedno da ga je Crkva podigla na čast oltara. Newman je od mladih dana govorio kako je cilj života svetost. John Henry Newman proglašen je svetim 13. listopada 2019. Ufamo se da će biti proglašen i crkvenim naučiteljem novoga doba.

„Ispred nas u nebo odoše mnoga naša braća. Otišli su ispred u vječnost oni koji su se, ljudski govoreći, ovdje nauživali dana u Gospodnjem ozračju“, gotovo proročkim stilom započinje ova promišljanja o franjevcima dr. fra Tomislav Pervan. Jasan je i dubok u misli i meditaciji, pa odmah ide in medias res. Upozorava i potiče: „Nu, unatoč tome broju godina vrijedno se zapitati: Jesu li živjeli sretnim franjevačkim i svećeničkim životom? Jesu li im dani bili ispunjeni smislom i uronjeni u Gospodina?“ Pred vama je, poštovani čitatelji, zbirka bremenitih i formativnih tekstova koje je dr. fra Tomislav Pervan napisao ili izgovorio u različitim prigodama, osobito u vrijeme dok je bio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Ovdje ćete pronaći odgovore na mnoga pitanja koja se tiču franjevaca na našim prostorima, upoznati njihove duše i duhovne temelje. Fra Tomislav je napisao brojne knjige, ali ovom knjigom kruni svoja nastojanja u poučavanju kako se ljubi vlastiti dom, vlastita franjevačka zajednica, Crkva i Domovina.

Fra Gabrijel Mioč

INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Riba, janje i križ

MILE MAMIĆ

TRI OBIČNE, JEDNOSTAVNE RIJEČI: RIBA, JANJE I KRIŽ, KOJE NAIZGLED NEMAJU VEZE JEDNA S DRUGOM. Riba

– tipična imenica ženskoga roda koja označuje životinju koja živi u vodi. Vrlo su igrive. Mnoge će mame svojem djetetu reći: „Ribica moja! Ribac moj!“ Ima i dječjih vrtića koji se zovu „Ribica“. Janje je dražesna životinja, mladunče od ovce. To je imenica srednjeg roda s nejednakom osnovom. Kažemo da je u nominativu jednine krnja osnova, a tek u gen. jednine ima punu osnovu janjet-. Toj se osnovi dodaju nastavci za pojedine padeže. Ima zbirnu množinu janjad, ali se često kaže i janjci prema janjac. Postoji i poseban naziv za ženski spol: janjica. Množina janjci označuje muške i ženske. Tu se ne pazi na političku korektnost. To je indoeuropska riječ. U latinskom je bilo agnus „janje, janjac“. U starijem hrvatskom jeziku postojao je i lik jaganjac, pa i jagnjetina, kako je i danas u srpskom jeziku. Kako je obilježje crkvenoga, liturgijskog jezika čuvanje jezične starine, u njemu se sačuvala i starija riječ Jaganjac (Božji) – Krist. Treća imenica – križ muškoga je roda. Označuje neživo. Zato ima akuzativ jednine jednak nominativu. U današnjem hrvatskom književnom jeziku obično ima tzv. dugu množinu: križevi. Načelno može imati i kratku barem kao stilski obilježenu. U starini je Križi bio i jedan od naziva za blagdan Uzašašće.

Te tri riječi dubinski su povezane s Kristom i kršćanstvom. One su postale najčešći kršćanski znakovi, simboli. Zato ćemo ih posebno promotriti.

1. RIBA, grč. ΙΧΘΥΣ (ihtis), lat. PISCIS

Da bismo razumjeli zašto mnogi kršćani na stražnjoj strani svojega automobila imaju sliku ili znak ribe, moramo objasniti što sve u sebi krije grčki naziv ΙΧΘΥΣ, (ihtis). Ta je grčka riječ mladim kršćanima bila vrlo inspirativna. U njoj su lako

mogli prepoznati prva slova njima veoma važnih grčkih riječi: Ἰησοῦς Χριστός, Θεοῦ Υἱός, Σωτήρ (Iesus Christus, Theou Yios, Sōtēr), što u prijevodu znači: Isus Krist, Božji Sin, Spasitelj. Spomenimo da vrsni poznavatelj kršćanske starine Henryk Sienkiewicz u romanu „Quo vadis“ donosi jednu scenu u kojoj Grk Chilo patriciju Petroniju govori upravo ovu verziju podrijetla znaka ribe kao kršćanskog simbola. Upravo tako objašnjava postanak te riječi u kršćanskoj simbolici i Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva (Zagreb, 1990.) pod riječi **riba** na 509. stranici. Osim glavnoga simboličkog značenja – Krist, on donosi i druga simbolička značenja koja su se iz toga razvila. Riba je i simbol krštenja, jer kao što se ribica rađa u vodi tako se i mi preporučamo vodom krštenja, postajemo djeca Božja i u moru Božje ljubavi uživamo u slobodi djece Božje. U Novom zavjetu riba simbolizira Kristove učenike. Njih osam bili su ribari. Matej (4, 19) i Marko (1, 17) navode kako je Isus obećao Petru i Andriji da će ih učiniti „ribarima ljudi“ i usporedili su Kraljevstvo nebesko „kao kad mreža bačena u more zahvati svakovrsne ribe“ (Mt 13, 47). Sasvim je razumljivo da je riba i Isusova čudesna u vezi s njom dobivala raznovrsna simbolička značenja već u starokršćanskoj simbolici, npr. činjenica da je Isus s dvije ribe nahranio pet tisuća ljudi podsjeća na čudo Večere Gospodnje i svako euharistijsko slavlje, gdje nas milijune po svemu svijetu Isus hrani KRUHOM ŽIVOTA. Ta nevjerojatna euharistijska matematika: „Jeo jedan, jelo trista, / Svaki prima svega Krista, nit ga jelom nestaje ...“, kako kaže sv. Toma Akvinski u pjesmi Hvali, Sion, Spasitelja.

Naša riba kao riječ i skup slova nije imala sreću da se toliko suobliči s Kristom, našim Ihtisom, kako reče Tertulijan, ali sama činjenica da ta riječ ima jednako temeljno značenje kao i grčka riječ ihtis, podarila joj

je čast da i ona može postati simbol Krista Spasitelja i primiti sva druga simbolička značenja kao i odgovarajuća grčka riječ. Riba je postala jedan od najstarijih kršćanskih simbola, čak starija nego križ. Ona je bila i znak raspoznavanja za prve kršćane. Nalazimo je u tekstovima, u katakombama, u crkvama, na freskama. Riba je bila najcrtanija, čak i po prašini.

Riba je jedan od najstarijih simbola kršćanstva. Koristila se prije nego je križ postao prepoznatljiv simbol kršćana i na određeni način je bila znak raspoznavanja Kristovih sljedbenika u vrijeme progonstva. Smatra se da je bio običaj da jedna osoba na prašini napravi pola simbola ribe, dok bi druga osoba napravila drugu polovicu, čime su se međusobno prepoznavali kao kršćani. Ako druga strana to nije napravila, to bi značilo da ista nije sljedbenik Krista.

Prvi kršćani su prikazivali ribu u svojim tekstovima, u crkvama i katakombama, na odjeći i posudu. I danas je riba vidljiva na mnogim crkvenim freskama.

2. JANJE, lat. AGNUS

Je li Isus postao janje? Isus se utjelovio, postao je čovjekom da bi mogao umjesto nas, radi nas i radi našega spasenja prinijeti svoj život kao žrtvu Ocu nebeskom. Tako je Isus postao naše pravo janje vazmeno – JANJE ŽRTVENO. U više knjiga Novoga zavjeta Krist se poistovjećuje s janjetom (Ivanovo evanđelje, Djela apostolska, Prva Petrova poslanica, osobito Otkrivenje ...). Ta je usporedba utemeljena na više mjesta u Starom zavjetu. Prorok Jeremija se uspoređuje s „janjetom krotkim što ga vode na klanje“ (Jr 11, 19), a Sluga Jahvin, što ga prorok Izaija tako zorno opisuje/ navješćuje u 53. poglavlju kao da je gledao Kristovu muku. Dirljiv je događaj kako Bog čudesno izjavlja svoj narod (Izl 12, 5). Naredio je Hebrejima da svaka obitelj žrtvuje po jedno janje i da ga navečer blaguje, a njegovom krvlju poškrope oba do vratnika i nad-

vratnik kuće. Bio je to znak Anđelu zatomnom da kuće koje su tako poš-kropljene krvlju janjetovom poštedi zatora. Tako su hebrejski prvorođenci krvlju janjetovom spašeni od smrti. Zato je kasnije židovska predaja krvi janjetovoj pridavala otkupiteljsku vrijednost. (Izl 19, 6).

U skladu s tako čvrstim uvjerenjem u otkupiteljsku snagu krvi janjetove, sasvim je razumljivo da je Ivan Krstitelj u Kristu prepoznao „Jaganca Božjega koji uzima grijehe svijeta.“ (Iv 1, 29) Zato na mnogim slikama sv. Ivan Krstitelj u jednoj ruci drži janje, a drugom rukom

svih razdoblja kršćanske umjetnosti. Mnogi biblijski odlomci potkrjepljuju takvu simboliku. „Leksikon nadalje ističe da je slikovitosti te riječi pojačana semitskim izrazom **ebed** „janje“, gdje ona označuje svako mladunče, pa i momka, djetića, slugu. To otvara mjesto pojavi Sluge Jahvina u Izaije. Leksikon pod tom natuknicom obrađuje Isusa u ulozi Janjeta (Jaganca Božjega) i u ulozi Dobroga pastira. Gdje je Isus u ulozi Dobroga pastira, tu je janje simbol grješnika. Ali zanimljivo: U svakom slučaju, bio Isus Dobri pastir ili Janje, on je izbavitelj (= Spasitelj, Otkupitelj).

slika Crkve, a izvori imaju raznovrsne vrlo zanimljive simbolike. Janje koje u kršćanskoj umjetnosti Dobri pastir nosi na svojim ramenima, to smo mi, ja i ti, brate i sestro. Držimo se čvrsto svog Dobrog pastira! Spasitelju, dobri Isukrste ...

Kršćanska je predaja u Kristu gledala istinsko „vazmeno janje“, kako kaže vazmeno predslavlje. Vazmeno janje se je blagovalo. Ni naše Janje vazmeno – Isus ne čini iznimke: Daruje nam svoje Tijelo i Krv pod prilikama kruha i vina za duhovnu hranu. Ističe da je to pravo jelo i pravo piće i zapovijeda nam da se time hranimo kako bismo imali život vječni. Kao riba tako je i janje slika Večere Gospodnje i svakoga euharistijskog slavlja. I sv. Pavao nas potiče na to, ali nas upozorava da to ne činimo nedostojno, tj. s teškim grijehom, „ne razlikujući Tijela Gospodnjega.“ (1 Kor 11, 25 – 29)

Kršćani su znatno prije Pavla u Kristu gledali istinsko vazmeno Janje. Ta je vjera bila potkrjepljena vremenskom podudarnošću Kristove smrti i trenutka kad se u Hramu prema propisima Zakona žrtvovalo janje. Tu podudarnost ističe Rječnik biblijske teologije na str. 392. pod natuknicom **Janje Božje**, pozivajući se na više mjesta iz Ivanova evanđelja.

Zamislimo: Dok je veliki svećenik u Hramu (uzalud!) prinosio krv pashalnog janjeta, Božje je Janje – Krist umiralo na križu za grijehe svijeta. On je dao svoj život kao žrtvu pomirnicu za sve ljude, za sve grijehe svijeta, za sva vremena. I molio za mučitelje svoje: „Oče, oprostimi jer ne znaju što čine!“ (Lk 23, 34 – 35)

Isus je ipak učinio veliku novost: Položivši svoj život za prijatelje svoje jednom zauvijek, izjednačio je prinositelja žrtve i samu žrtvu. On je postao naša Pasha, pashalno Janje i veliki svećenik. To je velika novost. U svakom euharistijskom slavlju, u svakoj pretvorbi živi, uskrsli Gospodin, koji više ne umire, raskošno razdaje plodove svoje muke i smrti, plodove otkupljenja. Dok njegov svećenik moli: Po Kristu, s Kristom i u Kristu nek je tebi, Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava, u sve vijekove vjekova“, molimo i mi u srcu. I mi smo po Kristu kraljevsko svećenstvo.

(Nastavak slijedi)

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezino djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 2. 2024.

Pnz 30,15-20; Ps 1,1-6; Lk 9,22-25

Petak, 16. 2. 2024.

Iz 58,1-9a; Ps 51,3-6.18-19; Mt 9,14-15

Subota, 17. 2. 2024.

Iz 58,9b-14; Ps 86,1-6; Lk 5,27-32

Nedjelja, 18. 2. 2024.

PRVA KORIZMENA NEDJELJA

Post 9,8-15; Ps 25,4bc-5ab.6-7bc.8-9; 1Pt 3,18-22; Mk 1,12-15

Ponedjeljak, 19. 2. 2024.

Lev 19,1-2.11-18; Ps 19,8-10.15; Mt 25,31-46

Utorak, 20. 2. 2024.

Iz 55,10-11; Ps 34,4-7.16-19; Mt 6,7-15

Srijeda, 21. 2. 2024.

Jon 3,1-10; Ps 51,3-4.12-13.18-19; Lk 11,29-32

Četvrtak, 22. 2. 2024.

vl.: 1Pt 5,1-4; Ps 23,1-6; Mt 16,13-19

Petak, 23. 2. 2024.

Ez 18,21-28; Ps 130,1-8; Mt 5,20-26

Subota, 24. 2. 2024.

Liturgija kvatri

iz Prigodnih i zavjetnih čitanja (str. 190.-203.): Iz 55,6-9; Ps 51,3-6a; Lk 7,36-50

Nedjelja, 25. 2. 2024.

DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

Post 22,1-2.9a.10-13.15-18; Ps 116,10.15-19; Rim 8,31b-34; Mk 9,2-10

Ponedjeljak, 26. 2. 2024.

Dn 9,4b-10; Ps 79,8-9.11.13; Lk 6,36-38

Utorak, 27. 2. 2024.

Iz 1,10.16-20; Ps 50,8-9.16b-17.21.23; Mt 23,1-12

Srijeda, 28. 2. 2024.

Jr 18,18-20; Ps 31,5-6.14-16; Mt 20,17-28

Četvrtak, 29. 2. 2024.

Jr 17,5-10; Ps 1,1-4.6; Lk 16,19-31

Petak, 1. 3. 2024.

Post 37,3-4.12-13a.17b-28; Ps 105,16-21; Mt 21,33-43.45-46

Subota, 2. 3. 2024.

Mih 7,14-15.18-20; Ps 103,1-4.9-12; Lk 15,1-3.11-32

Nedjelja, 3. 3. 2024.

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

Izl 20,1-17; Ps 19,8-11; 1Kor 1,22-25; Iv 2,13-25

Ponedjeljak, 4. 3. 2024.

2Kr 5,1-15a; Ps 42,2-3; 43,3-4; Lk 4,24-30

Utorak, 5. 3. 2024.

Dn 3,25.34-43; Ps 25,4-9; Mt 18,21-35

Srijeda, 6. 3. 2024.

Pnz 4,1.5-9; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Mt 5,17-19

Četvrtak, 7. 3. 2024.

Jr 7,23-28; Ps 95,1-2.6-9; Lk 11,14-23

Petak, 8. 3. 2024.

Hoš 14,2-10; Ps 81,7-11.14.17; Mk 12,28b-34

Subota, 9. 3. 2024.

Hoš 6,1-6; Ps 51,3-4.18-21b; Lk 18,9-14

Nedjelja, 10. 3. 2024.

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

2Ljet 36,14-16.19-23; Ps 137,1-8; Ef 2,4-10; Iv 3,14-21

Ponedjeljak, 11. 3. 2024.

Iz 65,17-21; Ps 30,2.4.5-6.11-12a.13b; Iv 4,43-54

Utorak, 12. 3. 2024.

Ez 47,1-9.12; Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 5,1-3a.5-16

Srijeda, 13. 3. 2024.

Iz 49,8-15; Ps 145,8-9.13cd-14.17-18; Iv 5,17-30

Četvrtak, 14. 3. 2024.

Izl 32,7-14; Ps 106,19-23; Iv 5,31-47

Petak, 15. 3. 2024.

Mudr 2,1a.12-22; Ps 34,17-21.23; Iv 7,1-2.10.25-30

Isus je ipak učinio veliku novost: Položivši svoj život za prijatelje svoje jednom zauvijek, izjednačio je prinositelja žrtve i samu žrtvu. On je postao naša Pasha, pashalno Janje i veliki svećenik. To je velika novost. U svakom euharistijskom slavlju, u svakoj pretvorbi živi, uskrsli Gospodin, koji više ne umire, raskošno razdaje plodove svoje muke i smrti, plodove otkupljenja.

pokazuje na nj: Ecce agnus Dei! Evo jaganca Božjega!

Spomenuti leksikon pod natuknicom **janje**, na str. 293. i 294. piše: „Kao simbol Krista janje je najomiljeniji i najčešće upotrebljavan simbol

Leksikon još kaže: „Janje Božje često se prikazuje sa svetokrugom oko glave ili svijetlim oblakom (nimbusom) gdje stoji na brežuljku podno kojega izviru potoci vode ...“ (Otk 14, 1). Nadalje objašnjava da je brežuljak

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

